

BSP2

SME FIT

**POLITICI SI PROBLEME
DE MEDIU**

PENTRU

**INTREPRINDERILE
MICI SI MIJLOCII**

GHID

**CONSILIUL NAȚIONAL
AL ÎNȚREPRINDERILOR PRIVATE
MICI ȘI MIJLOCII DIN ROMÂNIA**

**GHID pentru
POLITICI SI PROBLEME DE MEDIU**

CUPRINS

1 Introducere

2 Proiectul BSP al UEAPME

3 Evolutia politicilor de mediu ale UE

3.1 Sumar

4 Principii si planuri de actiune pentru dezvoltare durabila

4.1 Generalitati

4.2 Programele de Mediu ale Comunitatii Europene

4.2.1 Programele de Actiune 1, 2, 3 si 4

4.2.2 Al 5-lea Program de Actiune

4.2.3 Al 6-lea program de Actiune

4.3 Principiul Subsidiaritatii

4.4 Principiul Precautiei

4.5 Principiul "Poluatorul plateste" si Principiul "Prevenirea poluarii la sursa"

4.6 Principiul "Dezvoltarii Durabile"

4.7 Raspunderea fata de mediu

4.8 Politica de produs integrat (IPP- Integrated Product Policy)

5 Structura si organizarea UE in privinta mediului

5.1 DG Mediu

5.2 Comitetul de Mediu, sanatate Publica Protectia Consumatorului al Parlamentului European

5.3 Agentia Europeana de Mediu (EEA)

6 Programe de Finantare

6.1 Generalitati

6.2 Life

6.3 Solutii „Verzi” la probleme de energie

6.4 Obiective de mediu si largirea UE

6.5 Consumatorii, agricultura si mediul

7 Probleme de mediu si actiuni ale UE pentru protectia mediului

7.1 Generalitati

7.2 Abordarile "Comanda si Control" si "Poluatorul plateste"

7.2.1 Managementul deseurilor

7.2.2 Poluarea aerului

7.2.3 Managementul si Protectia apei

7.2.4 Poluarea acustica

7.2.5 Produsele chimice periculoase'

7.2.6 Protectia solului

7.2.7 Conservarea naturii si a biodiversitatii

7.2.8 Prevenirea accidentelor, pregatire si interventie

7.2.9 Prevenirea si controlul integrat al poluarii (IPPC)

7.2.10 Schimbarea climei

7.3 Scheme pentru voluntariat

7.3.1 Generalitati

7.3.2 EMAS – Schema de Ecomanagement si Audit

7.3.3 ECOLABEL – Eco-etichete

8 Glosar

9 Referinte

1 Introducere

În ultimii 30 de ani, politica europeană de mediu s-a dezvoltat de la un grup limitat de măsuri preponderant tehnice la una din cele mai cunoscute aspecte ale UE. În momentul de față acoperind aproape în întregime spectrul problemelor de mediu, la care se adaugă topici diverse cum ar fi schimbarea de climă

Promovarea dezvoltării durabile și a unui nivel ridicat de protecție a mediului au fost incluse ca fiind un obiectiv important în Tratatul European. Politica de mediu a UE se bazează pe crezul că stabilirea unor standarde de mediu înalte stimulează oportunități de inovare și afaceri.

Piatra de temelie a acțiunilor de mediu ale UE este Al 6-lea Program de Acțiune pentru Protecția Mediului, denumit "Mediu 2010: Viitorul nostru, alegerea noastră". Instituțiile Comunității sunt obligate acum să țină cont de considerațiile de mediu în toate politicile pe care le promovează. De atunci, această obligație a fost luată în considerare în diverse acte Comunitare, în special în domenii ca angajarea forței de muncă, energie, agricultura, dezvoltarea cooperărilor, piața unică, industrie, pescuit, politici economice și transport.

Paleta de instrumente de mediu disponibile s-a diversificat odată cu dezvoltarea politicii de mediu. Comunitatea nu a adoptat numai cadrul legislativ care asigură un înalt nivel de protecție a mediului dar a introdus instrumente financiare și tehnice: eco-etichetare (eco-labelling), EMAS – Sistemul Comunității de management și audit de mediu, etc.

Acest ghid oferă o descriere a principiilor și politicilor principale pe care UE le-a adoptat în acești ani și modul în care au fost traduse în prevederi concrete și instrumente în toate sectoarele.

Există multe referințe web în text care vor ajuta cititorul să obțină mai multe informații în legătură cu aspecte specifice.

2 Proiectul BSP al UEAPME

3 Evolutia politicilor de mediu ale UE

3.1 Sumar

In Tratatul de la Roma (1957), problemele legate de mediu nu reprezentau o problema de top pentru autoritatile publice sau economice. In ultima parte a anilor 60 nici o tara europeana nu avea o politica de mediu clara.

Inainte de 1987 mediul nu era recunoscut ca o competenta legala a CE. Comunitatea Europeana fusese formata din ratiuni economice. Totusi, legi de protectia mediului erau justificate pentru ridicarea barierei in comertul liber; aceste au fost create pentru un probleme specifice (cum ar fi radiatiile, emisiile vehiculelor, ambalarea si etichetarea produselor chimice) si au determinat o utilizare „creativa” a articolelor Tratatului in privinta pietei comune (no.s 2, 100 e 235).

Din anii 70 interesul public in ceea ce priveste protectia mediului a crescut si aceste abordari pur economice ale UE au trebuit regandite.

Actiunea de Mediu a Comunitatii Europene a inceput in 1972 cu patru programe de actiune succesive, bazate pe o abordare verticala si sectoriala a problemelor ecologice. La **Sumitul de la Paris (iulie 1972)**, Comisia a inceput sa lucreze pe probleme de mediu, cu aceasta ocazie **Primul Program de Actiune pentru mediu** a fost adoptat pentru perioada 1973-1976. Devenea fundamental in politica UE de mediu faptul ca in contextul expansiunii economice si a imbunatatirii calitatii vietii o atentie deosebita ar trebui acordata mediului.

In 1973 au fost infiintate Comitetul de Mediu si Protectia Consumatorului – DG III si Comitetul de Mediu in Parlamentul European. Primul Program de Actiune pentru protectia mediului a fost urmat de Al Doilea in 1977 si de Al Treilea in 1983.

Pe parcursul acestei perioade, s-au petrecut numeroase transformari in privinta legislatiei, in special referitor la limitarea poluarii prin introducerea unor standarde minime. Acest lucru a condus la adoptarea unei serii de directive pentru managementul deseurilor, inlaturarea zgomotelor, protectia resurselor naturale (apa si aer) si conservarea naturii. Noua legislatie de mediu a fost adoptata prin masuri treptate, incet incet, fara o baza legala corespunzatoare.

In acest scop, in 1985 Curtea de Justitie, prin Decizia 240/35 a declarat protectia mediului ca fiind unul din "obiectivele esentiale" ale Comunitatii europene.

In 1981, prin reorganizarea Comisiei responsabilitatile de mediu au fost transferate de la DG III (Politici Industriale) la **DG XI (Mediu, Siguranta Nucleara si Protectie Civila)**.

In 1987, in Actul European Unic, protectia mediului a fost introdusa cu titlu special (Articolele 130r-130t) in Tratat. Acest moment este considerat de rascruce pentru ca s-a creat baza legala pentru masurile Comunitatii in ceea ce priveste mediul, in definirea obiectivelor si a principiilor indrumatoare. Tratatul a introdus, de asemeni, o noua idee: „Cerintele de protectie a mediului vor fi parte componenta a celorlalte politici ale Comunitatii”. Se aplica deasemeni si principiul votului majoritar in propunerile de mediu.

In acelasi an a demarat Al patrulea Program de Actiune (1987-1992) iar anul 1987 a fost declarat Anul European al Mediului.

In 1988 a demarat seria de Fonduri Comunitare de Mediu.

In noiembrie 1993, Tratatul Uniunii Europene de la Maastricht a reprezentat un pas inainte, promovand progresul pe mai multe planuri. A adaugat conceptul de „crestere durabila si neinflationara cu respectarea mediului” in sarcinile Comisiei si adoptarea principiului precautiei ca problematica in cadrul politicilor europene (Articolele 174, ex Artcolul 130r al Tratatului Comunitatii Europene). Mediul devine un obiectiv principal al politicii UE.

Intrarea in vigoare a Tratatului de la Amsterdam in 1997 apreciaza principiul dezvoltarii durabile ca fiind unul din obiectivele Comunitatii Europene (Articolul 2) si introduce in prioritatile sale absolute protectia mediului la un nivel ridicat. S-a creat astfel nevoia de a integra cerintele de protectia mediului in definirea si implementarea altor politici. Aceasta abordare a fost introdusa de Comisie in Comunicarea sa din 1998 *pentru integrarea mediului in politicile UE* si de Consiliul European de la Viena (11 si 12 decembrie 1998). De atunci, aceasta obligatie a fost luata in considerare in diferite acte ale Comisiei, in special in ceea ce priveste angajarea fortei de munca, energie, agricultura, transport, dezvoltarea cooperarii, piata unica, industrie si pescuit. Tratatul insereaza deasemeni un nou articol despre dezvoltarea durabila in Tratatul de infiintare a Comunitatii Europene.

In 1993 a inceput **Al Cincilea Program de Actiune**. Ca si Al Saselea Program de Actiune a fost focalizat pe dezvoltare durabila, nu numai pe protectia mediului.

Al Cincilea Program de Actiune „ Catre Durabilitate”, stabileste principiile unei strategii europene de actiuni voluntare pentru perioada 1992-2000 si marcheaza inceputul unei abordari orizontale a Comunitatii, care va tine cont de toate cauzele poluarii (industrie, energie, turism, transport, agricultura, etc.)

Al Saselea Program de Actiune (2001-2010) da un nou sens in scopul si directia politicii de mediu a Comunitatii. Stabileste clar prioritatile Comunitatii Europene pana in 2010 si determina actiunile care trebuiesc desfasurate intr-o perioada de 5-10 ani pentru indeplinirea acelor obiective de atins. Patru domenii sunt mentionate: schimbarea climei, natura si biodiversitatea, mediul si sanatatea si managementul resurselor naturale si a deseurilor.

Anul	Tip de actiune / Definirea obiectivelor	Baza Legala
1957	Nici o competenta de mediu; reglementarile cu impact asupra mediului subordonate obiectivelor pietei interne	EEC Treaty Articles 2, 100, and 235
1972	Sumitul Comunitatii europene identifica nevoia unor masuri coordonate pentru protectia mediului	
1973	Adoptarea Primului Program de Actiune pentru Protectia Mediului (EAP) care promoveaza activitati individuale dar nici un concept consistent de politica de mediu	
1976	Al Doilea EAP	
1981	Reorganizarea Comisiei, transferarea responsabilitatilor de mediu de la DG III (Politica industriala) la DG XI (Mediu, Siguranta Nucleara si Protectie Civila)	
1982	Al treilea EAP mentioneaza pentru prima oara preventia ca un principiu esential subliniind masurile de mediu	
1985	Decizia Curtii de Justitie ridica protectia mediului la unul din obiectivele esentiale ale omunitatii Europene	
1986	Actul european Unic (SEA) introduce un nou titlu "Mediu" (VII) in tratat si creaza competente legale in probleme de mediu: politica de mediu ca parte	new Title VII (= ECT Art. 130r - t)

	integranta a altor politici	
1992	Tratatul UE de la Maastricht defineste dezvoltarea durabila ca obiectiv fundamental	ECT Art. 2 and 3; Title XVI (= Art. 130r - t)
1992	Al Cincilea EAP defineste conceptia Comunitatii asupra dezvoltarii durabile determina trecerea de la masuri pur reglementatoare la masuri de piata (fiscale)	
1994	Infiintarea Agentiei Europene de Mediu la Copenhaga; organism de informare si cercetare date	
1997	Tratatul de la Amsterdam confirma principiul durabilitatii; procedura de luare a deciziei imbunatatita	TEU Art. 2; ECT Art. 2, 3, and 6; Title XIX (= Art. 174 - 176)
2001	Al Saselea Program de Actiune pentru Protectia Mediului intitulat "2010: Viitorul nostru, alegerea noastra"	

Tabelul 1: Dezvoltarea Politicii de Mediu a UE din 1957 (Font: Jörg Waldmann, *Protecting the Environment in the European Union*, modified).

<http://europa.eu.int/scadplus/leg/en/lvb/l28066.htm>

4 Principii si planuri de actiune pentru dezvoltare durabila

4.1 Generalitati

Asa cum am observat, politica de mediu s-a reliefat din ce in ce mai proeminent in agenda Comunitatii.

Paleta mijloacelor de protectie a mediului s-a dezvoltat in politica de mediu. Comunitatea a adoptat cadrul legislativ care furnizeaza un nivel inalt de protectie a mediului, introducand nu numai instrumente de comanda si control dar si financiare (programele LIFE, R&D, LEADER, etc) si instrumente tehnice: Eco-etichete (Ecollabeling), sistemul Comunitar de management si audit de mediu, sistemul de evaluare a efectelor pe care proiectele publice si private le au asupra mediului si criteriul aplicabil inspectiilor de mediu in Statele Membre.

UE are acum mai mult de 200 de prevederi legale care acopera aproape toate domeniile protectiei mediului. Aproape 40% din toate procedurile de incalcare a legilor privesc mediul.

4.2. Programele de Mediu ale Comunitatii Europene

4.2.1 1-ul, al 2-lea, Al 3-lea, Al 4-lea Program de Actiune

Primul Program de Actiune (EAP), a fost adoptat in noiembrie 1973 ca o consecinta a Conferintei de la Stockholm din 1972. Principiile fundamentale ale acestuia au fost incluse in 1987 (Actul european Unic) ca amendamente la Tratatul de la Roma (1957)

Primul Program de Actiune a fost actualizat si extins in 1977, 1983, 1987, in 1992 a cincea editie a dat o noua abordare asupra politicii de mediu.

Primele doua programe adoptate au avut o durata de 4 ani si s-au derulat pe perioadele 1973-1977 si 1977-1981. Scopul principala constat in determinarea modalitatilor si a metodelor durabile de prevenire a si verificare a surselor de poluare. Principiul prevenirii in ceea ce priveste interventiile de recuperare si reparare precum si principiul „poluatorul plateste”, ca dealtfel si costurile prevenirii si eliminarii efectelor daunatoare de catre persoana responsabila sunt sanctionate.

Comunitatea este preocupata sa legitimeze interventia sectorului protectiei mediului in subiecte de nivel international: in acea perioada luand parte in diverse organisme internationale cum ar fi: UNEP, OCSE, FAO si conventii intenationale.

Al 3-lea program de mediu (1982-1986) promoveaza puternic politica de prevenire a daunelor asupra mediului pentru controlul si reducerea poluarii. Astfel una din directivele fundamentale in sistemul de protectie a mediului si anume: evaluarea impactului de mediu (directiva 85/337/EC). Conform acestei directive, activitatile care pot produce schimbari ale mediului trebuie planificate astfel incat sa verifice preliminar consecintele repectivelor interventii. Implicarea in problemele de mediu devine atat de importanta incat Parlamentul decide alocarea de sume importante mediului.

Al patrulea Plan de actiune acopera perioada 1987-1992. Comisia, in baza Actului European Unic , identifica mai bine principalele sectoare de interventie in domeniul mediului:

- prevenirea poluarii
- imbunatatirea managementului resurselor naturale
- relatii internationale
- dezvoltarea cercetarii
- identificarea de mijloace economice

Acest program este caracterizat de atentie mare pe care o acorda necesitatii integrarii politicilor de mediu in alte politici comunitare, ca agricultura, in competitie si dezvoltare.

Al 5-lea Program de Actiune

Obiectivul acestui program este de a transforma tiparele de crestere si dezvoltare ale Comunitatii in asa fel incat sa promoveze dezvoltarea durabila. Este strans legat de conceptul de dezvoltare durabila si conceptul responsabilitatii impartite. Programul continua sa se adreseze problemelor de mediu (sum ar fi schimbarea climei, poluarea apelor si managementul deseurilor) dar urmareste si stabilirea a noi relatii intre actorii din sectorul de mediu.

Programul este impartit in **5 sectoare tinta** (industrie, energie, transport, agricultura si turism) si **sapte teme** (schimbarea climei, acidificarea/calitatea aerului, mediul urban, zonele de coasta, managementul deseurilor, resursele de apa si biodiversitatea). Stabileste obiective pentru fiecare din aceste domenii – departajate la nivel comunitar si global – si descrie tintele si actiunile generale necesare pentru atingerea fiecarui obiectiv.

Stabileste clar o noua abordare a politicii de mediu a Comunitatii bazata pe urmatoarele principii:

- integrarea dimensiunii de mediu in politicile tuturor sectoare importante
- largirea spectrului de instrumente (educatie si informare, dezvoltare tehnologica, incorporarea costurilor de mediu in preturi, mecanisme de sprijin financiar);
- impartirea responsabilitatii pentru toti actorii sociali : administratie, intreprinderi, cetateni si consumatori

In plus fata de instrumentele care reglementeaza si care sunt utilizate in privinta protectiei mediului, programul mai actioneaza si pentru dezvoltarea unui set de noi instrumente:

- **instrumente de reglementare:** care fixeaza noi nivele minime de protectie, implementarea unor acorduri internationale si stabilirea unor reguli si standarde cu privire la piata interna
- instrumente financiare: stimulente pentru producatori si consumatori ca sa protejeze mediul si sa foloseasca resurse naturale intr-o maniera responsabila (masuri economice, fiscale si de responsabilitate civila) si „corectii ale preturilor” pentru a se asigura ca produsele si serviciile care respecta mediul nu sunt penalizate in ceea ce priveste costul lor;
- masuri orizontale: imbunatatesc informatiile si statisticile de mediu (nomenclatoare comparative, standarde, criterii si metodologii), promoveaza cercetarea stiintifica si dezvoltarea tehnologica, imbunatatesc planificarea sectoriala si spatiala, informarea publica (dezvoltarea bazelor de date) si pregatirea profesionala
- mecanisme de suport financiar: programul LIFE, Fondurile Structurale, Fondul de Coeziune; imprumuturi BEI

<http://europa.eu.int/scadplus/leg/en/lvb/l28062.htm>

4.2.3. Al 6-lea Program de Actiune

Al 6-lea program de actiune pentru mediu „ Viitorul nostru, alegerea noastra” care este adoptat in prezent, stabileste prioritatile Comunitatii Europene pana in 2010. Programul promoveaza dezvoltarea protectiei mediului prin utilizarea tuturor instrumentelor disponibile: legislatie si penalitati, imprumuturi nerambursabile pentru inovatii si dezvoltare, cercetare si informare.

Propune 5 directii majore de actiune strategica:

- imbunatatirea implementarii legislatiei actuale
- integrarea preocuparilor de mediu in alte politici
- apropierea de piata
- imputernicirea populatiei ca cetateni privati si sprijinirea lor in schimbarea atitudinii
- luarea in considerare a mediului in utilizarea teritoriului – planificare si managementul deciziilor

Actiuni specifice sunt propuse pentru fiecare dintre acestea:

Programul releva 4 domenii:

1. **Schimbarea climei:** obiectivul in acest domeniu este reducerea gazelor de sera la un nivel care sa nu cauzeze variatii nefiresti pentru clima pamantului. In cadrul Protocolului de la Kyoto, UE a agreat sa reduca emisiile sale de gaze de sera cu 8% comparativ cu 1990, in perioada 2008-2012. Pentru a atinge acest obiectiv, UE trebuie sa faca schimbari structurale, in special in privinta sectoarelor transport si energie, urmarind o mai mare eficienta si economia de energie. Introducerea unei piete pentru licente (autorizatie) negociabile, cercetarea in domeniul tehnologic, informarea cetatenilor sunt puternic stimulate
2. **Natura si biodiversitatea:** obiectivele in acest domeniu sunt protejarea si restaurarea structurii si functionarii sistemelor naturale si stoparea pierderilor in biodiversitate atat la nivelul UE cat si la scara globala. Sunt anuntate noi si variate initiative in special pentru protectia solului, salvarea mediului marin, prevenirea accidentelor industriale si minerale.
3. **Mediul si sanatatea:** obiectivul este atingerea unui nivel de calitate a mediului care sa nu provoace impacte importante sau riscuri pentru sanatatea omului. De la constientizarea unei conexiuni intre sanatatea omului si problemele de mediu, sunt necesare numeroase actiuni in prevenirea riscurilor, mai ales in ceea ce priveste anumite grupuri si anume batranii si copiii. Pentru aceasta, o atentie deosebita s-a acordat activarii directivelor pentru apa si zgomot si revizuire a sistemului comunitar de management al riscurilor substantelor chimice. Noua strategie UE in privinta substantelor chimice stabileste reguli noi mai stricte care reglementeaza producerea si manipularea substantelor chimice
4. **Managementul resurselor naturale si deeurilor:** obiectivul este de a se asigura un consum al resurselor regenerabile si neregenerabile suportat de mediu. Planul de Actiune asupra ruperii oricarei legaturi intre dezvoltare economica si producere de deseuri. Eforturi speciale sunt necesare pentru cresterea nivelului de reciclare si reducerea producerii de deseuri. Cu privire la deseuri, obiectivul specific este reducerea cantitativa a deeurilor finale cu 20% pana in 2010 si cu 50% pana in 2050.

<http://www.europa.eu.int/comm/environment/newprg/index.htm>

<http://europa.eu.int/scadplus/leg/en/lvb/l28027.htm>

1-ul Program de Actiune pentru Mediu 1973 - 1976
Reactia europeana la cresterea vizibila a efectelor negative ecologice : aceste efecte trebuie detectate si descrise/explicate stiintific. In al doilea rand progresul tehnologic trebuie proiectat in conformitate cu necesitatile ecologice; utilizarea principiului emisiei si a standardelor de calitate pentru domenii ale mediului.
Al 2-lea Program de Actiune pentru Mediu 1977 - 1981
Continuarea primului program : directive si reglementari pentru diferite domenii ale mediului (aer, apa si sol); masuri de inceput in vederea armonizarii la nivel de Comunitate Europeana a intrebarilor procedurale.
Al 3-lea Program de Actiune pentru Mediu 1982 - 1986
Introducerea principiului prevenirii si integrarea obiectivelor de mediu in alte sectoare importante : protejarea marii Mediterane, reducerea zgomotelor, reglementarea emisiilor transfrontaliere, substante periculoase, si transportul peste granita al acestor substante. Trecerea la principiul emisiei (emisii industriale) : reducerea emisiilor la sursa, utilizarea obligatorie a celei mai bune tehnologii disponibile (BAT – best available technique).
Al 4-lea Program de Actiune pentru Mediu 1987 - 1992
Consolidarea obiectivelor de mediu in politici ale altor domenii (In special agricultura, industrie, transporturi si energie) prin oferirea unor stimulente economice pentru comportamente prietenoase fata de mediu si prin introducerea instrumentului de planificare standardizat de Evaluare a Impactului de Mediu.
Al 5-lea Program de Actiune pentru Mediu 1993 - 2000
Postularea principiului dezvoltare durabila in vederea combinarii obiectivelor economice si de mediu; descentralizarea si participarea: transmiterea competentelor catre guvernele nationale si autoritati regionale (subsidiaritate), integrarea diferitilor actori cu interese diferite in structuri de dialog institutional (impartirea responsabilitatii); trecerea de la standarde de emisie la standarde de calitate a mediului.
Al 6-lea Program de Actiune pentru Mediu 2001 - 2010
Implementarea strategiei UE de dezvoltare durabila; al 6-lea program denumit " Viitorul nostru, alegerea noastra" propune cinci directii majore de actiune strategica: imbunatatirea implementarii legislatiei actuale, integrarea preocuparilor de mediu in alte politici, apropierea de piata, imputernicirea populatiei ca cetateni privati si sprijinirea lor in schimbarea atitudinii, luarea in considerare a mediului in utilizarea teritoriului – planificare si managementul deciziilor

Tabelul2: Programele de Actiune pentru Mediu

4.3 Principiul Subsidiaritatii

Legislatia UE respecta principiul subsidiaritatii: oricand este posibil, actiunile ar trebui luate de autoritatile cele mai apropiate de persoanele afectate de aceste actiuni.

Insa tari care actioneaza izolat nu pot salva mediul. Exemple sunt: poluarea aerului, impactul global al schimbarii climei, poluarea sau iradierea de la o centrala de energie pot provoca efecte la mii de kilometri departare.

Politicile trebuie coordonate la un nivel mai inalt. Rolul Uniunii este sa sustina si sa coordoneze aceste eforturi ale statelor membre si sa verifice daca guvernele isi respecta angajamentele luate.

4.4 Principiul precautiei

Introdus in politica de mediu europeana la sfarsitul anilor 70, principiul precautiei a fost pastrat si respectat in multe tratate si declaratii internationale. El reprezinta, prin Tratatul UE – 1992, baza pentru legea europeana de mediu, si joaca un rol foarte important in dezvoltarea politicilor de sanatate, deasemeni.

Multe masuri introduse de UE au fost inspirate de principiul precautiei, cum ar fi masuri de protejare a stratului de ozon sau privitoare la schimbarea de clima. Principiul a fost recunoscut in diverse acorduri internationale, in special in Acordul Sanitar si Fitosanitar hotarat in cadrul Organizatiei Mondiale de Comert.

Comunicatul Comisiei din 2 februarie 2000 a dezvoltat ghidul de aplicare a principiului precautiei in politicile UE. Obiectivul este sa se asigure un nivel ridicat de protectie a mediului si a sanatatii oamenilor, animalelor si plantelor atunci cand datele stiintifice disponibile nu permit o evaluare completa a riscurilor.

Principiul precautiei se bazeaza pe doua aspecte:

- decizia politica de a actiona sau a nu actiona
- in caz afirmativ, modul in care se actioneaza

Raspunsul este in functie de nivelul de risc considerat "acceptabil" de societatea careia ii este impus riscul.

O decizie luata in baza principiului precautiei ar trebui sa se bazeze pe cea mai completa posibil evaluare stiintifica si precedat de o evaluare a riscurilor potentiale in caz de inactiune; odata ce rezultatele evaluarii stiintifice si de risc sunt disponibile partile interesate de rezultate sunt informate de acestea in conditii de transparenta maxim posibila.

<http://europa.eu.int/scadplus/leg/en/lvb/l32042.htm>

4.5 Principiul "poluatorul plateste" si principiul "prevenirea poluarii la sursa"

Oricine produce daune mediului, pericole sau riscuri, este responsabil sa evite, sa reduca sau sa combata acele daune, pericole si riscuri. In acest scop politica de mediu a CE va determina pe cel responsabil sa plateasca costurile de aducere a mediului in stadiul dinaintea provocarii daunelor.

In mod similar, este mai efficient sa dezvolti politici care sa se adreseze cauzelor poluarii decat sa se adreseze gasirii de solutii pentru efectele provocate.

4.6 Principiul "dezvoltarii durabile"

Interesul UE fata de dezvoltarea durabila a crescut in paralel cu initiativa Natiunilor Unite pentru acest concept si a culminat cu **Conferinta Mondiala de la Rio (1992) pentru Protectia Mediului si Dezvoltare Durabil.a.**

Principiul integrarii mediului in politicile Comunitare a fost confirmat de Tratatul UE, care stipula ca "cerintele de protectie a mediului trebuie integrate in definirea si implementarea politicilor comunitare".

Tratatul de la Amsterdam (1997) a clarificat ferm legitimitatea durabilitatii. Astazi, dezvoltarea durabila este principiul fundamental al statelor member.

In iunie 2001, liderii UE au adoptat un document referitor la **Strategia Europeana pentru Dezvoltare Durabila.** Acest lucru a promovat o strategie pe termen lung adaptata politicilor pentru dezvoltare economica, sociala si de mediu durabila.

Daca politicienii creaza conditii adecvate si incurajeaza cetatenii si mediul de afaceri sa integreze aspectele de ordin social si de mediu in activitatile lor, politicile pentru dezvoltare durabila creaza alternative bune atat din punct de vedere economic cat si social si de mediu. Comunitatea a promovat strategia pentru dezvoltare durabila in politicile sectoarelor care afecteaza cel mai mult mediul.

Schematic, cele 4 dimensiuni principale ale Durabilitatii sunt:

- **Durabilitatea mediului**, capacitatea de a prezerva resursele naturale, mentinerea integritatii ecosistemului pentru a evita

afectarea elementelor de care depinde viata; prezervarea diversitatii biologice

- **Durabilitatea economica**, capacitatea de a produce venituri si locuri de munca; eco-eficienta economiei, adica utilizarea eficienta si rationala a resurselor si reducerea utilizarii resurselor neregenerabile;
- **Durabilitatea sociala**, capacitatea de a garanta conditii oamenilor pentru bunastare si sanse (siguranta, sanatate, educatie, etc), distribuite echitabil, in comunitatile prezenta dar si viitoare
- **Durabilitate institutionala**, capacitatea de a asigura conditii de stabilitate, democratie, participare, informare, formare si justitie.

4.7 Raspunderea pentru protejarea mediului

Multe state ale UE au adoptat recent iar altele iau in considerare legislatia referitoare la **Raspunderea pentru Deteriorarea Mediului**. Aceste legi noi au multe trasaturi in comun. Intr-un fel sau altul toate urmeaza principiul „poluatorul plateste” si toate impun responsabilitati clare pentru afectarea mediului. Nu mai intereseaza aspecte legate de vina sau neglijenta ci doar cauzele si sunt permise doar cateva mijloace de aparare pentru evitarea raspunderii. Poluatorii trebuie sa plateasca pentru daunele aduse mediului. Acest principiu actioneaza ca un mijloc de intimidare impotriva violarii standardelor de mediu.

Cartea alba pentru raspunderea de mediu a fost adoptata si publicata de Comisia Europeana la 9 februarie 2000. pe 23 ianuarie 2002 a fost adoptata propunerea pentru o Directiva a Parlamentului European si a Consiliului pentru raspunderea de mediu cu privire la prevenirea si remedierea daunelor aduse mediului. Propunerea Comisiei este o Directiva cadru care va impune raspunderea stricta pentru daunele traditionale si de mediu cauzate de anumite substante periculoase sau activitati.

Pentru ca acest principiu sa fie eficient:

- Poluatorii trebuie sa fie identificabili
- Daunele trebuie sa fie masurabile
- Trebuie sa existe o legatura intre poluator si dauna

Analizand o dauna, autoritatea competenta indicata de fiecare stat membru poate actiona in diferite moduri:

- In cazul in care este pericolul producerii unei daune iminente asupra mediului, autoritatea va solicita popuatorului potential sa ia toate masurile preventive sau va lua ea insasi aceste masuri si va acoperi aceste costuri ulterior
- Daca dauna s-a produs, autoritatea va cere operatorului sa ia toate masurile reparatorii necesare sau va lua ea insasi aceste masuri si va acoperi costurile ulterior
- Daca operatorul nu dispune de mijloace financiare suficiente sau nu este posibila identificarea unui operator, statele membre vor asigura aplicarea masurilor necesare oricum

<http://europa.eu.int/scadplus/leg/en/lvb/l28120.htm>

<http://europa.eu.int/scadplus/leg/en/lvb/l28107.htm>

4.8. Politica produselor integrate

Politica produselor integrate, pe scurt PPI, reprezinta un domeniu nou al politicii de mediu a comunitatii. Conceptul care a dus la aparitia acestui domeniu a fost prima data formulat in 1998, in cadrul unui studiu inaintat de Comisia Europeana.

Obiectivul actiunii europene in acest sector este de a intari si refocaliza politicile de mediu referitoare la produse in vederea promovarii dezvoltarii unei piete pentru produse ecologice (verzi). In 2001 Comisia a prezenta o Carte verde referitoare la aceste probleme.

Conform documentului de consultare al Comisiei, intrebarea centrala este „ cum se poate realiza dezvoltarea produselor ecologice si atragerea consumatorilor catre ele mai eficient?”

Strategia propusa solicita implicarea tuturor partilor implicate la toate nivelurile posibile de actiune si pe tot ciclul de viata al produselor.Strategia PPI se focalizeaza asupra a trei stadii in procesul luarii deciziei care influenteaza puternic impactul ciclului de viata al produselor asupra mediului:

- **Influentarea preturilor** – prin masuri ca reducerea taxelor pentru „produse ecologice” sau subsidii de stat sau prin extensia conceptului de „responsabilitate a producatorului”
- **Stimularea cererii** – furnizarea de informatii mai bune, despre produsele pe care le cumpara, consumatorului.

Folosirea eco-etichetelor si incurajarea la scara larga a organizatiilor sa adopte strategii de achizitie ecologice;

- **Promovarea produselor ecologice** – prin incurajarea utilizarii eco-etichetelor, promovarea informatiilor despre ciclul de viata al produselor si introducerea consideratiilor de mediu in standardele europene ale produselor

Cartea verde promoveaza aceste idei in toate aspectele PPI si propune mai mult de 30 de intrebari referitoare la aspecte particulare.

<http://europa.eu.int/scadplus/leg/en/lvb/l28011.htm>

5. Structura UE si organizarea in privinta mediului

5.1. DG pentru mediu

DG pentru mediu este unul din cele 36 Directorate Generale si servicii specializate care alcatuiesc Comisia Europeana. Rolul principal este sa initieze si sa defineasca noi legi de mediu si sa asigure punerea in aplicare a masurilor agreate de catre statele membre. Se afla in Bruxelles si are aprox. 550 salariatii.

Misiunea sa este:

- Sa promoveze Dezvoltarea Durabila, aparand drepturile generatiilor viitoare pentru un mediu viabil
- Sa asigure un inalt nivel al protectiei mediului si sanatatii si imbunatatirea calitatii vietii
- Sa promoveze buna functionare a mediului
- Sa incurajeze utilizarea echitabila, ca si managementul rational si eficient al resurselor naturale

Fiecare DG si serviciu a Comisiei este condus de un Director General, care este echivalent in rang cu un ministru. Directorii generali raporteaza unui comisa, care poate avea responsabilitate politica si operationala pentru unul sau mai multe DG-uri. In prezent Comisarul de mediu este Margot Wallstrom.

<http://europa.eu.int/comm/dgs/environment/directory.htm>

5.2 Comitetul de Mediu, sanatate publica si protectia consumatorului al Parlamentului European

Parlamentul European a decis sa infiinteze un **Comitet de Mediu** in 1973. Comitetul la a cincea legislatura are 60 membri. Este deservit de un secretar si 8 administratori.

Comitetul supravegheaza si are raspundere politica pentru activitatile agentilor de mediu si sanatate al Comunitatii europene. Comitetul intocmeste 3 rapoarte in fiecare an, in care analizeaza modul in care a fost adoptata legislatia UE de mediu, examineaza problemele implementarii si evalueaza daca legislatia duce la indeplinirea obiectivelor initiale sau nu.

http://www.europarl.eu.int/committees/envi_home.htm

5.3 Agentia Europeana de mediu

Agentia Europeana de Mediu a fost stabilita la Copenhaga prin Reg. 1210/1990, amendata de R 933/1990 in 1993. Agentia Europeana de Mediu sprijina dezvoltarea durabila, furnizand informatii stiintifice si evaluari pentru aceia care sunt implicati in implemetarea si dezvoltarea politicii de mediu. Agentia proceseaza datele de la fiecare tara membra pentru a le face cunoscute la nivel european si coopereaza cu **Reteaua de informatii si observatii de mediu (EIONET)** si alti parteneri internationali pentru strangerea, procesarea si distribuirea datelor si informatiilor. Agentia nu face politica de mediu sau legislatie. Sarcinile sale constau in diseminarea celor mai bune practici pentru protectia mediului si tehnologiilor si sustine Comisia Europeana in difuzarea informatiilor si a rezultatelor studiilor efectuate asupra mediului. Printre sarcinile sale se numara si producerea rapoartelor „Starea mediului”.

<http://www.eea.eu.int/>

6. Programe de finantare

6.1 Generalitati

Multe programe de finantare ale Comunitatii europene au in esenta obiective de mediu sau dezvoltare durabila. Unele programe stabilesc actiuni specifice in domeniul protectiei mediului. Altele sustin si obiective de mediu mai ales in domeniul energiei sau ajutor guvernamental tarilor din lumea a treia.

6.2. LIFE

LIFE, instrument financiar pentru mediu, introdus in 1992, este unul din virfurile de lance ale politicii de mediu UE. LIFE ar trebui sa duce la gasirea unor solutii noi la problemele de mediu cu care se confrunta UE.

LIFE a fost implementat in faze: 400 milioane euro au fost alocati in prima faza (1992-1995), aprox. 450 milioane euro pentru a doua (1996-1999), iar faza actuala LIFE III (2000-2004) are un buget de 640 milioane de euro.

Proiectele LIFE pot fi propuse de orice fel de organizatie si trebuie sa indeplineasca urmatoarele conditii:

- Sa corespunda prioritaticilor stabilite la nivelul Comunitatii si sa contribuie la definirea obiectivelor definite mai sus
- Sa fie depuse de organizatii relevante din pdv tehnic si financiar
- Sa fie fezabile in privinta continutului tehnic, programarii in timp si bugetului si sa ofere valoare in schimbul banilor cheltuiti.

Este impartit in trei teme sectoriale – mediu, natura, tarile lumii a treia – fiecare cu obiective proprii:

- **LIFE – Natura** urmareste conservarea habitatelor naturale, a faunei, florei salbatice, in conformitate cu directivele Pasari si Habitate. Sprijina implementarea politicii de conservare a naturii si Reteaua UE Natura 2000.
- **LIFE – Mediu** urmareste implementarea politicii Comunitatii si legislatiei de mediu in UE si tarile candidate. Aceasta abordare permite demonstrarea si dezvoltarea de noi metode pentru protejarea mediului
- **LIFE – Tarile lumii a treia** se refera la actiuni de asistenta tehnica pentru promovarea dezvoltarii durabile in aceste tari. Aceasta componenta a programului sporeste capacitatea de administrare mai buna a mediului pentru administratii, companii si ONG-uri din aceste tari

<http://www.europa.eu.int/comm/environment/life/home.htm>

<http://europa.eu.int/scadplus/leg/en/lvb/l28021.htm>

6.3 Solutii ecologice (verzi) la problemele de energie

Programele din domeniul energetic sunt adesea focalizate pe protecția mediului. În prezent, spre exemplu, ALTENER este singurul program al Comunității ce se concentrează exclusiv pe promovarea surselor de energie regenerabile. Acesta s-a desfășurat pe o perioadă de cinci ani până la sfârșitul anului 1997 și în prezent a fost continuat de ALTENER II, care reprezintă o altă inițiativă care va extinde activitatea în domeniul energiilor regenerabile. Este deschis autorităților publice și întreprinderilor private sau publice și în funcție de tipul acțiunii se finanțează 50 sau 100% din costuri. Este clară necesitatea unei susțineri din partea Comunității în ceea ce privește energia regenerabilă. Unele tehnologii, în special energia eoliană, energia din biomasa sunt viabile economic și competitive, iar altele sunt pe cale de a-și demonstra viabilitatea, investițiile inițiale presupun costuri destul de mari și investitorii manifestă lipsa de încredere în tehnologii care sunt relativ necunoscute. Ca rezultat, dezvoltarea a fost limitată iar sectorul are nevoie de sprijin.

La fel, **SAVE** încurajează utilizarea eficientă a energiei în sectoarele public și privat, în industrie și acasă. Acțiunile non-tehnologice pentru eficiența energiei reprezintă principala orientare a Comisiei. Primul program SAVE a fost adoptat de Consiliu în octombrie 1991 și a durat până în 1995. Succesorul său SAVE II a fost adoptat de Consiliu în 1996 și s-a sfârșit în 2002. Pe 9 aprilie 2002 Comisia a adoptat propunerea pentru un program succesori SAVE („Energie Inteligentă pentru Europă”, 2003-2006), care se află în discuție la Consiliul și Parlamentul European.

http://www.europa.eu.int/comm/energy/en/pfs_altener_en.html

http://www.europa.eu.int/comm/energy/en/pfs_save_en.html

6.4 Obiective de mediu și largirea UE

Referitor la largirea UE, toate așa numitele instrumente de preaderare au o dimensiune de mediu. De exemplu, **ISPA** acordă asistență financiară proiectelor mari (buget minim de 5 M euro) desfășurate în țările aplicante și alcatuite astfel încât să îndeplinească standardele de mediu ale UE. Ar trebui să ușureze implementarea acestor standarde în țările candidate în privința mediului și să îmbunătățească facilitățile de transport.

În mod asemănător, **SAPARD** furnizează asistență în domeniul agriculturii durabile și dezvoltării rurale. Salvarea mediului este una din cele trei priorități ale sale.

http://www.europa.eu.int/comm/enlargement/index_en.html

6.5 Consumatorii, agricultura si mediul

Alte programe cu obiective de mediu mai limitate sunt Activitati Comunitare in favoarea consumatorilor (sanatate si siguranta alimentatiei, monitorizarea veridicitatii eco-etichetelor, modele de consum care sa nu agreseze mediul) si LEADER+, care se refera la dezvoltarea durabila a comunitatilor rurale.

7. Probleme de mediu si actiuni ale UE pentru protectia mediului

7.1 Generalitati

Actualmente politicile de mediu ale UE cuprind mai mult de 300 acte legale, incluzand directive, decizii, reglementari si recomandari.

Legislatia de mediu a UE acopera:

- Produse: controlul emisiilor de la vehiculele cu motor, controlul substantelor chimice cu risc in unele produse destinate consumatorilor, controlul zgomotelor de la echipamentele din constructii, ciclul de viata al deeurilor, controlul substantelor chimice cu risc si al prepararii acestora, etc. Multe sunt incluse in Carta Alba.
- Activitati si procese de productie cu impact asupra mediului sau efect asupra sanatatii umane: industrie, constructii, tratarea deeurilor, conservarea naturii si biodiversitatii, etc
- Calitatea protectiei mediului: cum ar fi controlul substantelor periculoase in aer, sol sau apa, etc; resurse naturale si conservarea biodiversitatii
- Proceduri si drepturi procedurale cum ar fi analiza impactului, accesul la informatie si consultare publica

Directivele sunt forma in care se prezinta cele mai numeroase acte legale de mediu din UE. Cu alte cuvinte, cand prevederile UE nu solicita incorporarea in legislatia nationala, Regulamentele si deciziile sunt utilizate.

7.2 Abordarile „Comanda si control” si „poluatorul plateste”

Intr-un „regim de comanda si control”, guvernul aplica masuri reglementatoare si solicita cerinte pentru controlul activitatilor poluatoare. Standardele de calitate ale mediului prescriu nivelul permis si acceptabil al poluantilor cu amenzi si penalitati pentru nerespectare. Politicile trec de la abordarea dominatoare la instrumente orientate catre piata pentru a gasi argumente economice si tehnice. Principiul „poluatorul plateste” urmareste sa sarga sarcina costurilor controlului asupra mediului sa revina in primul rand poluatorilor, asigurand astfel faptul ca mecanismele de piata iau in considerare aceste costuri si ca resursele vor fi alocate in consecinta in productie si consum.

Aceste doua principii au inspirat si continua sa inspire politicile UE in multe sectoare de mediu.

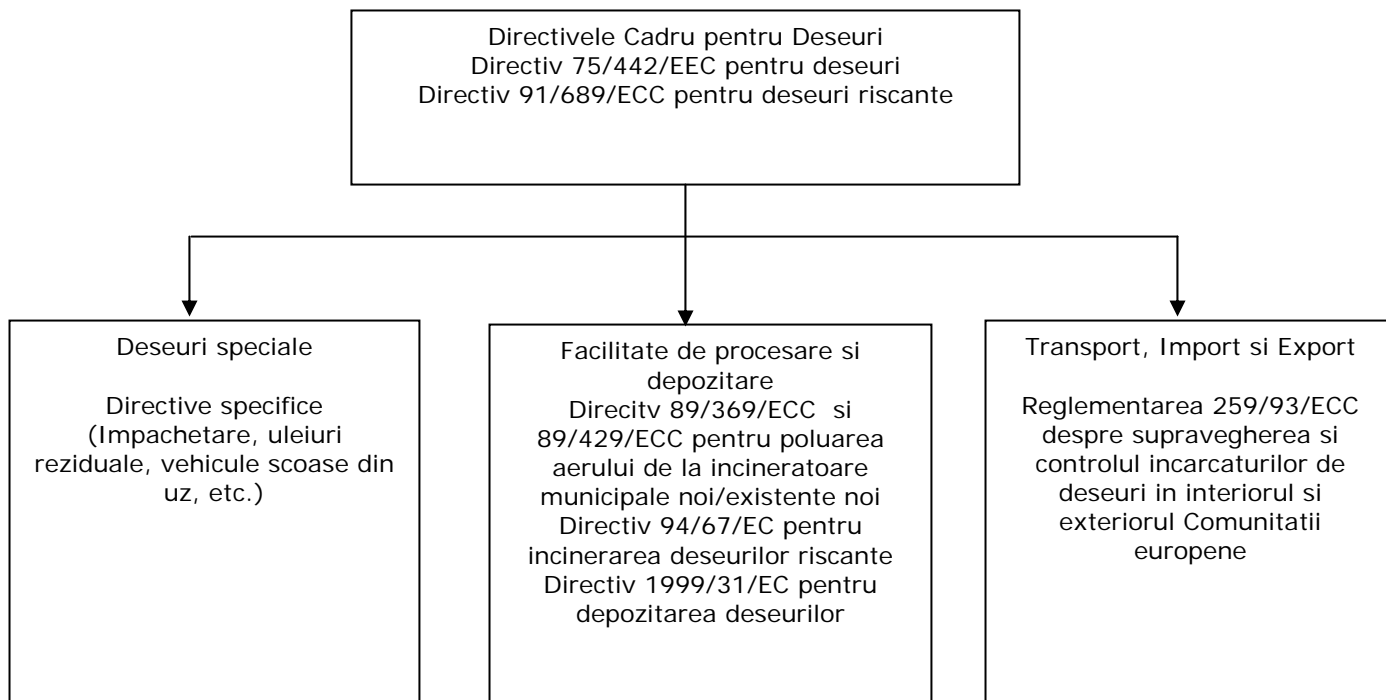
Mai departe vor fi descrise principalele sectoare ale legislatiei de mediu ale UE.

7.2.1 Managementul deseurilor

Cresterea constanta a cantitatii de deseuri este una din cele mai dificile probleme cu care se confrunta UE. Mare parte din ceea ce noi aruncam este fie ars in incineratoare, fie depozitat in gropi de gunoi (67%). Trebuie facute eforturi speciale pentru cresterea reciclarii si diminuarea producerii de deseuri. UE vrea sa reduca cantitatea de deseuri destinate „depozitarii finale” (cele care nu mai pot suporta nici un proces de reciclare sau transformare) cu 20% din 2000 pana in 2010 si cu 50% pana in 2050, punand accent pe disparitia deseurilor riscante.

Politica de management al deseurilor in Europa a fscut parte dintotdeauna dintr-o politica de mediu mai larga. Politica Comunitatii pentru managementul deseurilor implica trei strategii complementare:

- **Eliminarea deseurilor la sursa** prin imbunatatirea proiectarii produsului
- Incurajarea **reciclarii si refolosirii** deseurilor
- cauzate de incinerarea deseurilor

Directivul Cadru

Inceputul legii Comunitatii pentru deseuri poate fi determinat odata cu elaborarea Directivei Consiliului din 1975¹, actualizata in 1991 de Directiva 91/156/EEC. Directiva 75/442/EEC este denumita **Directiva Cadru pentru deseuri**. Include si referinte referitoare la doua categorii de directive „fiice” dataliatate: acelea care fixeaza cerintele pentru permiterea si functionarea facilitatilor de eliminare a deeurilor si cele care reglementeaza optiunile de eliminare pentru tipuri specifice de deseuri. Reglementarea prevede o lista a metodelor de management a deeurilor si actiunilor calificate ca fiind de de eliminare (Anexa IIA) si valorificare (Anexa IIB). Prin Directivul Cadru pentru deseuri, Statele Membre ale UE trebuie sa incurajeze prevenirea si reducerea deeurilor si a efectelor negative prin incurajarea dezvoltarii de tehnologii curate, imbunatatiri tehnice ale produselor si tehnicilor de inlaturare a deeurilor. In plus fata de aceste directive, Reglementarea 259/93/EEC² stabileste un sistem pentru controlul circulatiei de deseuri in interiorul si exteriorul UE.

Evaluarea masurilor aplicate in managementul deeurilor in sensul de a determina cand este vorba de inlaturare sau valorificare a deeurilor

¹ Directiva Consiliului 75/442/EEC din Iulie 1975 pentru deseuri

² Reglementarea Consiliului 259/93/EEC din 1 februarie 1993 pentru supravegherea si controlul incarcaturilor in si in afara Comunitatii europene

este importanta deoarece intreaga legislatie Comunitara pentru deseuri acorda privilegii considerabile pentru masurile de valorificare. Acest lucru este confirmat si de competenta Curtii Europene de Justitie. In evaluarea impactului unui produs este important intregul ciclu de viata al acestuia dupa expresia: „din leagan pana in mormant”.

Deseurile riscante

Un accent important se pune pe problema managementului deseurilor riscante. Directiva pentru deseuri riscante³ listeaza deseurile care pot fi considerate riscante (periculoase) si include si componentele acestora si proprietatile lor. Prin aceasta Directiva, Statele Membre trebuie sa se asigure ca aceste deseuri sunt consemnate si identificate si ca diferite categorii acele acestora nu sunt amestecate cu cele nepericuloase. La colectarea, transportul si depozitarea acestora trebuie respectate standardele de etichetare UE/internationale.

Catalogul European pentru Deseuri

In 1994 a fost produsa o lista completa cuprinzand toate deseurile riscante sau de alta natura, urmarind Directiva Cadru pentru Deseuri. Aceasta lista este cunoscuta sub denumirea de Catalogul European pentru Deseuri (EWC 1994). Comunitatea Europeana a identificat atunci deseurile considerate riscante, in baza proprietatilor specificate de Directiva pentru deseuri riscante. Lista care a rezultat a fost denumita Lista Deseurilor Riscante (HWL).

Aceste doua documente au fost actualizate si semnificativ imbogatite. Rezultatul acestei revizuirii a fost Catalogul European pentru Deseuri a carui implementare de catre statele membre a fost solicitata la 1 ianuarie 2002 (EWC 2002).

Incinerarea deseurilor

In 1989 UE a elaborat doua Directive⁴ pentru poluarea aerului pentru incineratoarele municipale noi sau existente. Acestea reglementeaza aprobarea, proiectarea, echiparea, operarea si verificarea incineratoarelor. Directiva 89/369/EEC se refera la noile uzine la care

---

³ Directiva Consiliului 91/686/EEC din 12 decembrie 1991 pentru deseuri riscante

⁴ Council Directive 89/369/EEC of 8 June 1989 on the prevention of air pollution from new municipal waste incineration plants and Council Directive 89/429/EEC of 21 June 1989 on the reduction of pollution from existing municipal waste-incineration plants.

autorizatia de functionare a fost acordata la sau dupa 1 decembrie 1990. Directivele stabilesc limite pentru emisiile de praf, anumite combinatii de metale grele, acid hidrocloric, hidrofluoric si dioxid de sulf din incineratoarele care trateaza deseuri municipale.

Incinerarea deseurilor riscante este reglementata printr-o directiva specifica⁵ care descrie standardele pentru functionare si limitele pentru emisii pentru incineratoarele de deseuri periculoase noi sau existente.

In 2000 a fost elaborata o noua Directiva pentru incinerarea deseurilor⁶. Aceasta se refera atat la incinerarea deseurilor municipale solide, celor periculoase cat si la incinerarea deseurilor in platformele industriale, cum ar fi lucrurile din ciment. Noilor instalatii li se solicita respectarea valorilor limita ale emisiilor pana in 28 decembrie 2002 iar celor existente pana in 28 decembrie 2005.

Terenurile de depozitare a deseurilor

Directiva Terenurilor de depozitare a deseurilor⁷, din 1999, urmareste sa imbunatateasca standardele pentru aceasta activitate in toata Europa, prin stabilirea unor cerinte specifice pentru proiectarea, functionarea si ingrijirea ulterioara incheierii perioadei de utilizare a terenurilor pentru depozitarea deseurilor si a tipurilor de deseuri care pot fi depozitate in acestea. Este interzisa depozitarea unor deseuri periculoase, deseuri lichide si cauciucuri. Directiva cere deasemeni depozitarea separata a deseurilor periculoase de cele nepericuloase si cele inerte. Directiva urmareste sa reduca cantitatea de deseuri municipale biodegradabile depozitate pe aceste terenuri, deoarece acestea produc gaz metan (un gaz de sera care provoaca incalzirea globala)

Deseuri specifice

Pentru unele deseuri, Comunitatea a elaborat prevederi specifice. Principalele sunt:

1. **Ambalajele si ambalarea deseurilor:** Directiva 94/62/EC urmareste armonizarea masurilor nationale in scopul de a preveni sau reduce impactul deseurilor ambalaje asupra mediului si sa asigure functionarea Pietei Interne. Contine

---

⁵ Council Directive 94/67/EC of 16 December 1994 on the incineration of hazardous waste

⁶ Directive 2000/76/EC of the European Parliament and of the Council of 4 December 2000 on the incineration of waste

⁷ Council Directive 99/31/EC of 26 April 1999 on the landfill of waste.

prevederi pentru prevenirea deșeurilor din ambalaje, reutilizarea ambalajelor și referitoare la valorificarea și reciclarea deșeurilor provenite de la ambalaje.

2. **Inlaturarea PCB si PCT:** scopul Directivei 96/59/EC este de a armoniza legislatia pentru inlaturarea controlata a PCB si a decontaminarii sau inlaturarii echipamentelor care contin PCB, avand in vedere eliminarea completa a acestora. Echipamentele care contin PCB trebuie inventariate, etichetate si raportate Comisiei, iar inlaturarea PCB trebuie autorizata si desfasurata in conformitate cu anumite conditii si planuri. Prin PCB intelegem PCB, PCT si alte substante similare definite conform Articolului 2 din Directiva.
3. **Eliminarea bateriilor si acumulatorilor consumati:** Legislatia Comunitatii introduce in privinta bateriilor masuri pentru reincarcarea sau inlaturarea controlata a bateriilor uzate si acumulatorilor. Statele membre trebuie sa interzica marketingul bateriilor si acumulatorilor care contin un anumit procent de mercur si sunt obligate sa puna la punct programe destinate in primul rand reducerii continutului de metale grele ale bateriilor si acumulatorilor. In cadrul acestor programe Statele Membre trebuie sa incurajeze colectarea separata a acestor produse. Bateriile si acumulatorii trebuie marcati in asa fel incat sa indice colectarea separata, cerintele de reciclare si continutul de metale grele.
4. **Inlaturarea uleiurilor reziduale:** Scopul Directivei 75/439/EEC este sa creeze un sistem armonizat de colectare, tratare, depozitare si inlaturare a uleiurilor reziduale fara a afecta negativ mediul. Statele membre trebuie sa stabileasca sisteme de inregistrare, autorizare si supraveghere a activitatilor care implica procesarea sau inlaturarea uleiurilor reziduale. Cea mai mare prioritate pentru managementul uleiurilor reziduale este data de regenerare urmata de combustie, apoi distrugere sau depozitare controlata sau inlaturare.
5. **Utilizarea noroiului de canalizare in agricultura:** Directiva pentru noroi de canalizare 86/278/EEC cauta sa incurajeze utilizarea noroiului de canalizare in agricultura si sa reglementeze aceasta utilizare pentru a nu fi daunatoare solului, vegetatiei, animalelor si omului. In acest scop, interzice utilizarea noroiului netratat pe terenuri agricole daca nu este injectat sau incorporat in sol. Pentru a asigura protectie impotriva riscurilor riscurilor potentiale asupra sanatatii prin agenti patogeni, noroiul nu trebuie aplicat pe sol pe care cresc culturi de legume sau fructe sau cu mai putin de 10 luni inainte ca acestea sa fie recoltate.

- 6. Vehiculele cu durata de viata incheiata:** Prevede obligatia producatorilor de masini si a producatorilor de materiale si echipamente de a reduce utilizarea substantelor periculoase, producerea de vehicule care pot fi usor demontate, reutilizate si reciclate la sferitul vietii, marirea utilizarea din ce in ce mai crescuta a materialelor reciclate, in productie, asigurarea ca produsele introduce pe piata dupa iulie 2003 nu contin mercur, hexavalent de crom, cadmiu sau plumb
- 7. Echipamente electronice si electrice uzate:** CE a adoptat propunerea pentru o Directiva pentru deseuri de la echipamentele electrice si electronice si o propunere pentru restrictionarea utilizarii anumitor substante periculoase in alcatuirea acestora. Producatorii vor fi responsabili cu preluarea deseurilor si reciclarea acestora. Consumatorii vor putea returna echipamentele fara a plati nici un cost.

CONVENTII INTERNATIONALE

Comunitatea este memebra in Conventia de Control Transfrontalier a Transferului Deseurilor Periculoase si a Inlaturarii acestora (Conventia Basel) care are mai mult de 100 semnatare. Comunitatea a ratificat deja amendamentul pentru aceasta Conventie

<http://europa.eu.int/comm/environment/waste/index.htm>

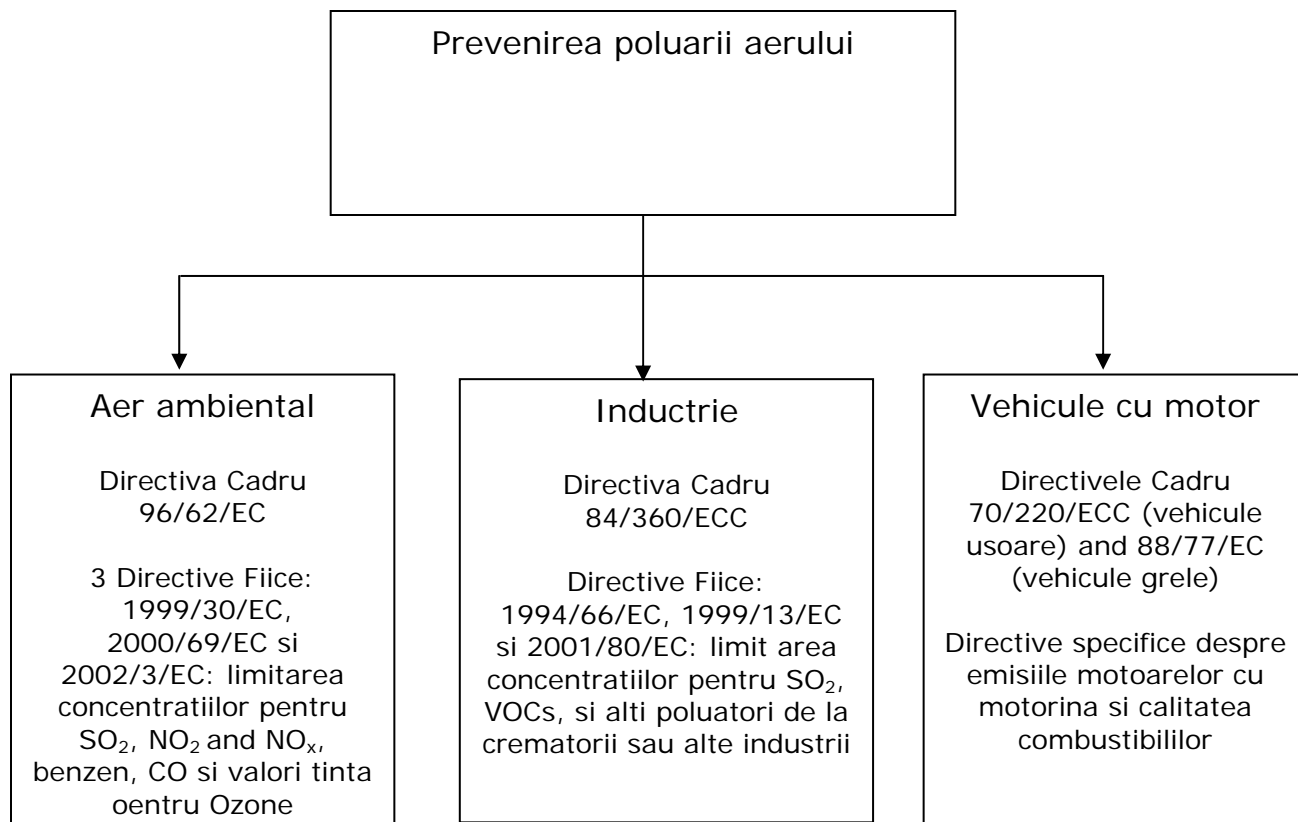
<http://europa.eu.int/comm/environment/waste/legislation/>

<http://europa.eu.int/scadplus/leg/en/s15002.htm>

7.2.2 Poluarea aerului

Poluarea aerului este unul din domeniile in care UE este cea mai activa. Problema politicilor Europene este aceea de a imbunatati calitatea aerului prin controlul emisiilor de substante nocive in atmosfera, imbunatatirea calitatii combustibililor si prin integrarea cerintelor de protectie a mediului in sectoarele transport si energie.

Comunitatea actioneaza la multe nivele pentru reducerea poluarii aerului: prin legislatie si la nivel transfrontalier, lucrul cu sectoarele responsabile pentru poluarea aerului si cu autoritati nationale, regionale si ONGuri, prin cercetare.

Actele UE se refera la trei domenii:

Calitatea aerului ambiental

Tinta CE este de a dezvolta o strategie globala prin stabilirea unor obiective pe termen lung pentru calitatea aerului. Au fost introduse o serie de obiective pentru controlul nivelului anumitor poluanti si monitorizarea concentratiei acestora in aer. In 1996, Consiliul de Mediu a adoptat o Directiva Cadru pentru evaluarea si administrarea calitatatii aerului. Aceasta Directiva cuprinde legislatia anterioara revizuita si introducerea de noi standarde de calitate pentru poluatori nereglementati anterior, stabilind si planificarea in timp pentru dezvoltarea directivelor fiice pe categorii de poluanti. Lista poluatorilor atmosferici care trebuie inclusi cuprinde dioxid de sulf, dioxide de nitrogen, particule, plumb si ozon – poluantii determinati de obiective deja existente pentru calitatea aerului – si benzen, monoxid de carbon, hidrocarburi poliaromatice, cadmiu, arsenic, nichel si mercur.

Directiva Cadru a fost urmată de **Directivele Fiice**, care stabilesc setul de valori limita, sau în cazul ozonului valori-obiectiv pentru fiecare poluant identificat. Pe lângă stabilirea limitelor pentru calitatea aerului și pragurilor de alarmă a acestora, obiectivele directivelor fiice sunt acelea de a armoniza strategiile de monitorizare, metodele de măsură, calibrarea și metodele de evaluare pentru a ajunge la măsurători comparabile în toată Europa și pentru a furniza o informare publică de calitate.

Principalele Directive Fiice:

1. **Prima Directiva Fiica** 1999/30/EC care introduce măsuri pentru menținerea sau îmbunătățirea calității aerului prin stabilirea unor valori limita a concentrațiilor de dioxid de sulf, oxid și dioxid de nitrogen, particule sau plumb, împreună cu pragurile de alarmă pentru concentrațiile acestora în aer prin evaluarea acestor concentrații pe baza unor metode sau criterii comune și prin strângerea informațiilor asupra acestor concentrații în vederea informării publice
2. **A Doua Directiva Fiica** 2000/69/EC stabilește valorile concentrațiilor de benzen și monoxid de carbon în aer și cerințele de evaluarea concentrațiilor acestor poluanți în aer pe baza unor metode și criterii comune pentru a obține informații publice. Limita pentru monoxid de carbon trebuie atinsă până în 2005. Limita pentru benzen până în 2010 dacă nu se acordă o prelungire. Ca și în cazul primei directive Statele membre trebuie să pregătească programe în acest scop pentru domeniile (sectoarele) în care aceste realizări nu sunt posibile fără schimbări ulterioare.
3. **A treia Directiva Fiica** 2002/3/EC referitoare la ozon a fost adoptată pe 12 februarie 2002. Directiva stabilește obiective pe termen lung pentru valorile conținutului de ozon în aer echivalente cu valorile cuprinse în nou Ghid al Organizației Mondiale de Sănătate, care să fie atinse până în 2010.

INDUSTRIE

Poluanții au efecte profunde și diferite asupra mediului și economiilor țărilor. În cea mai mare parte acești poluanți sunt emisi de centrale energetice și de incineratoare. În 1990 s-au emis mai mult de 10 milioane de tone de dioxid de sulf și aproape 3 milioane de oxizi de nitrogen, sau 63 și 21 % din întreaga cantitate de SO₂ și NO_x care a fost emisă în cele 15 state ale UE

Efectele asupra mediului care se datoreaza direct sau indirect acestor poluanti sunt variate si includ acidifierea solului si apelor, distrugerea padurilor, eutrofia ecosistemelor de coasta si terestre, biodiversitatea florei si faunei, corozivitatea materialelor de constructie, distrugerea sanatatii umane.

Directiva 84/360/EEC este o directiva cadru care stabileste anumite masuri si procedee destinate controlului si reducerii emisiilor centralelor industriale.

Alte Directive: 88/609/EEC; 84/360/EEC; 94/66/EC, 1991/13/EC, 2001/80/EC

VEHICULE CU MOTOR

Emisiile vehiculelor cu motor sunt reglementate de Directivele 70/220/EEC si 88/77/EC; Directive 98/69/EC, Directive 1999/96/EC, Directiva 96/96/EC, Directiva 98/70.

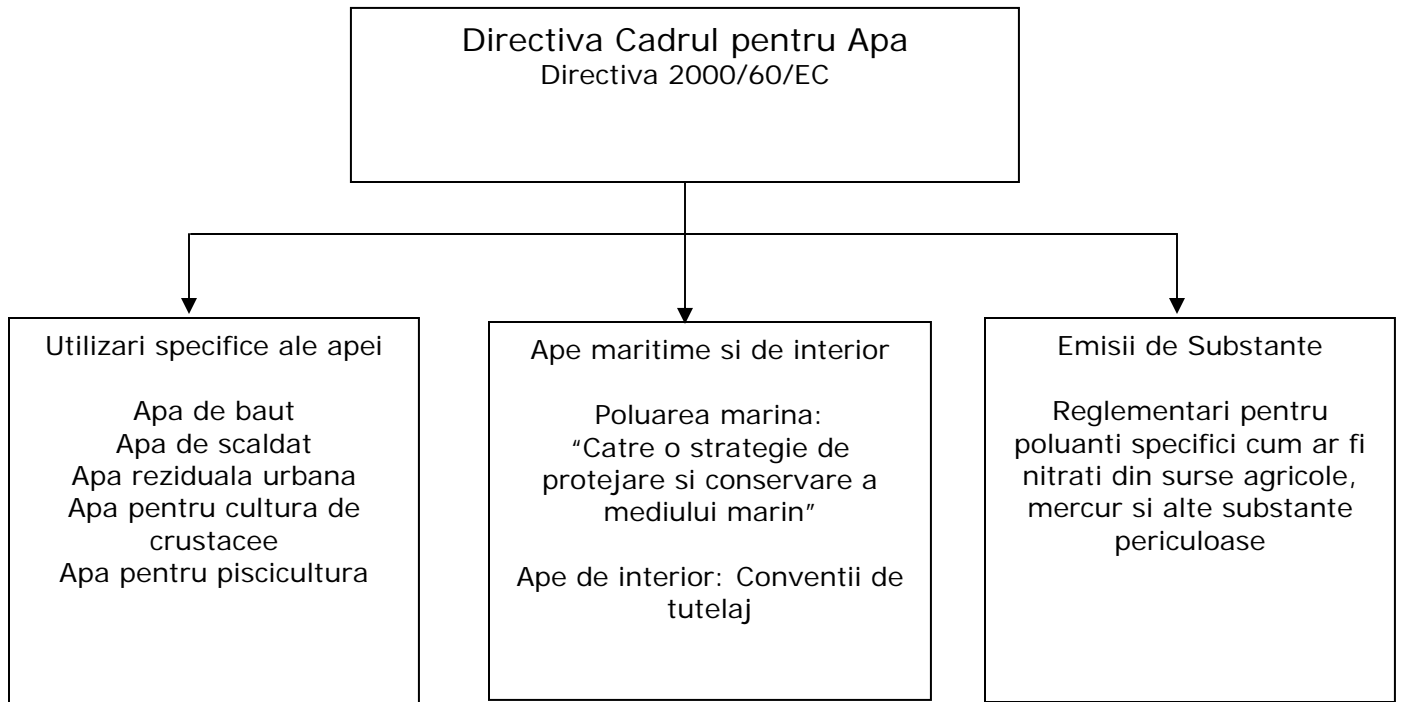
http://europa.eu.int/comm/environment/air_en.htm

<http://europa.eu.int/scadplus/leg/en/s15004.htm>

Managementul si Protectia Apelor

O serie de obiective au fost adoptate de Statele Membre pentru a introduce standarde de calitate: apa potabila, apa de scaldat, apa pentru fermele piscicole si culturi de scoici.

Masurile luate de Comunitate in anii 80 si 90 se bazuu mai mult pe principiul limitarii emisiilor. Tratatamentul apelor uzate urbane si masurile de combatere a poluarii provocate de nitriti reprezinta cateva exemple.

DIRECTIVA CADRU

Din 1995, Comunitatea a inceput adoptarea unei abordari globale in ceea ce priveste managementul apei. Aceasta a condus la Directiva Cadrul pentru o politica de apa care cauta sa promoveze utilizarea

durabila a resurselor de apa si sa asigure coerenta politicii in acest domeniu.

Aceasta Directiva integreaza concepte si abordari economice si face obligatorie o valorificare adecvata a costurilor serviciilor de apa pentru orice sector: uz menajer, industrie, agricultura.

Spre exemplu asa cum este specificat in Directiva, politicile de pret ale apei vor trebui sa actioneze ca stimulente in vederea atingerii obiectivelor de imbunatatire a calitatii apei.

Decizia din noiembrie 2001 a stabilit o lista de substante prioritare in politica de apa, pentru care vor fi stabilite la nivel comunitar standarde de calitate si masuri pentru reducerea emisiilor.

PREVEDERI SPECIFICE

Interventii ale politicilor comunitare privind:

1. Utilizari specifice ale apei: apa potabila, de baie, apa uzata urbana, apa pentru crescatorii piscicole si crescatorii de crustacee
2. Poluarea marina. La 2 octombrie 2002 UE a formulat o strategie pentru promovarea utilizarii durabile a marilor si oceanelor „Catre o strategie de promovare si conservare a mediului marin” stipuland si o serie de conventii internationale pentru protejarea mediului marin: Conventia pentru protectia Marii Mediterane, Conventia de la Helsinki pentru protectia Marii Baltice, Conventia de la Paris pentru protectia mediului marin al Oceanului Atlantic de NE. Dupa recente accidente marine au fost introduse noi politici restrictive.
3. Apele de interior: UE a stabilit un cadru pentru prevenirea si controlul cursurilor de apa de interior, definind politici de cooperare cum ar fi Conventia de la Helsinki pentru ape curgatoare si lacuri transfrontaliere, Conventia pentru Protectia Rinului si Comunicarea Comisiei de Mediu pentru cooperare in regiunea Dunare-Marea Neagra
4. Emisii de substante: UE a introdus o reglementare speciala pentru unii poluanti specifici care produc daune serioase asupra apelor: nitrati din agricultura, mercur si alte substante periculoase

<http://europa.eu.int/comm/environment/water/index.html>

<http://europa.eu.int/scadplus/leg/en/s15005.htm>

http://europa.eu.int/comm/research/water-initiative/index_en.html

7.2.5 Poluarea fonica

In Uniunea Europeana aproximativ 40% din populatie este expusa zgomotului produs de traficul auto cu un echivalent al presiunii fonice care depaseste 55 dBA in timpul zilei si 20% din populatie este expusa la niveluri care depasesc 65 dBA. Principalele surse de zgomote provin din traficul auto, al trenurilor si cel aerian, din zonele industriale, de constructii si din lucrarile publice si din alte zone invecinate.

Principalul obiectiv al strategiei Comunitatii a fost de multa vreme adoptarea **un maxim admisibil pentru nivelul de zgomot produs de anumite tipuri de masini (vehicule cu motor, motociclete sau, mai recent, aeronave, echipamente folosite in afara cladirilor etc)**

In **Cartea Verde** din 1996, Comisia Europeana a dezvoltat un nou cadru pentru politicile legate de poluarea fonica, bazate pe impartirea responsabilitatii in cadrul UE, la nivel national si local si extinzand aceasta strategie prin reducerea emisiilor fonice pronind de la sursa acestora.

O **propunere pentru o noua Directiva** a fost introdusa in anul 2000. Aceasta doreste sa stabileasca o abordare comuna fata de managementul zgomotului ambiental, cu o viziune pentru protejarea publicului impotriva efectelor daunatoare ale expunerii fata de zgomotul din mediul inconjurator.

<http://europa.eu.int/comm/environment/noise/home.htm>

<http://europa.eu.int/scadplus/leg/en/s15003.htm>

7.2.8 Produse chimice periculoase

In zilele de inceput ale comunitatii europena s-a facut cunoscut faptul ca era nevoie de protectia publicului si a mediului de anumite substante si solutii periculoase si s-a propus crearea unor standarde commune pentru protectia consumatorilor si pentru a asigura libera circulatie a bunurilor intre statele membre.

Masurile comunitatii se bazeaza pe faptul ca o balanta trebuie sa fie echilibrata intre protectia mediului si consumatorului pe de-o parte si competitivitatea pe de alta parte.

Prima directiva care se refera la clasificarea ,ambalarea si etichetarea substantelor periculoase dateaza din 1967. Aceasta directiva impreuna cu cea despre solutiile periculoase au impus masuri stricte asupra clasificarii,ambalarii si etichetarii in vederea protectiei sanatatii omului,animalelor si a mediului.

Prevederile specifice au fost adoptate cu privire la ingrasaminte si produse biochimice care sunt de competenta unor directive separate.

Asadar exista doua directive care implica controlul riscului substantelor periculoase:reglementarea asupra controlului si evaluarii riscului si directiva despre accidente intamplatoare de proportii pentru a preveni astfel de accidente ce implica substante periculoase ,in vederea reducerii numarului consecintelor pe care le pot avea asupra omului si mediului.

Desi Legislatia Comunitatii a interzis deja unele chimicale periculoase (azbestul) exista totusi goluri in aceasta cu privire la substantele chimice existente.Exista o lipsa de informatie asupra efectelor multor substante existente pe piata inca din 1981,cand a fost introdusa cererea de testare si notificare a noilor substante.

7.2.9 Protectia solului

Solul este definit ca fiind primul strat ce acopera pamantul format din particule minerale, materie organica ,apa,aer si organisme vii. Principalele amenintari asupra solului in Europa sunt:coroziunea,declinul materiei organice,contaminarea ,faramitarea(cauzata de acoperirea acestuia pentru constructii,strazi si a altor infrastructuri),compactarea solului(cauzata de presiunea mecanica rezultata din utilizarea instalatiilor grele,erodare sau activitati sportive),schimbarea compozitiei,salinizarea(prin acumularea excesiva de saruri solubile de sodium,magneziu si calciu),inundari(revarsari) si alunecari de pamant.Toate aceste procese sunt conduse exagerat de activitatea umana iar unele din procesele de degradare au crescut in perioadele recente.Consecintele economice si costurile de restauratie sunt immense.

Ca raspuns in ceea ce priveste degradarea solurilor in U.E,Comisia Europeana a punctat primii pasi intr-o strategie de protectie a solurilor in Comunicatul din 16 aprilie 2002.Obiectivul este de a formula un plan in vederea dezvoltarii unei strategii de protectie a solului.

<http://europa.eu.int/comm/environment/soil/index.htm>

<http://europa.eu.int/scadplus/leg/en/s15010.htm>

7.2.10 Conservarea naturii si biodiversitatii

Uniunea Europeana acopera o suprafata de 3 milioane km patrati incepand din nord de la Cercul Arctic si terminandu-se la apele calde Mediteraneene in sud,cu circa 1000 specii de plante si peste 150 specii de pasari pe cale de disparitie.

Scopul strategiei U.E este de a stopa pierderea biodiversitatii in cazul statelor membre sip e plan international si de a include protectia naturii si in alte domenii,precum in agricultura si industrie.

Legislatia comunitatii a introdus un numar de masuri pentru a proteja viata salbatica(protectia anumitor specii precum pasasri,foci etc) si habitatele naturale(protectia padurilor si a apelor).

Recent,Comunitatea a publicat planuri de actiune pentru dezvoltarea biodiversitatii in zonele cu resurse naturale,agricultura,pescarii ,a cooperarii si ajutorului economic.

http://europa.eu.int/comm/environment/nature_biodiversity/index_en.htm

<http://europa.eu.int/scadplus/leg/en/s15006.htm>

7.2.11 Prevenirea accidentelor

Industrializarea crescuta dupa Al Doilea Razboi Mondial a condos la cresterea semnificativa a accidentelor cu substante periculoase.Dupa accidente chimice grave din anii 1970,cum ar fi 'Explozia de la Flixborough' ,a fost dezvoltata o legislatie europeana in scopul prevenirii acestor accidente si limitarea consecintelor lor asupra omului.

Directivele Seveso

Directiva originala Seveso din 1982 a fost pusa in aplicare in 1984 si a fost inlocuita de Directiva a IIain 1996. Directiva a introdus schimbari importante si noi concepte.Ea se axeaza pe protectia mediului si a fost prima directive referitoare la substantele aquatoxice considerate periculoase pentru mediu.De asemenea a introdus noi cereri referitoare la sisteme de management al sigurantei,planuri de urgenta si planuri de utilizare a terenurilor si a restrans prevederile referitoare la inspectii si informare publica.

Doua cerinte importante ale directivei Seveso II se refera la stabilirea planurilor de urgenta si de informare a publicului.Planurile de urgenta sunt masuri luate pentru a controla incidentele si a reduce efectele.Planurile Interne de Urgenta ca masuri luate in interiorul stabilimentelor trebuie sa fie proiectate de un operator si sa fie furnizate autoritatilor locale pentru a le ajuta in proiectarea planurilor externe de urgenta.Directiva a II a Seveso ofera mai multe drepturi publicului in termini ce privesc accesul la informatie precum si in termini de consultare.Operatorii precum si autoritatile publice au obligatia de a informa publicul despre comportamentul in eventualitatea unui accident.

<http://europa.eu.int/comm/environment/seveso/index.htm>

<http://europa.eu.int/scadplus/leg/en/lvb/121215.htm>

7.2.12 Prevenirea si Controlul Poluarii Integrate (IPPC)

Directiva IPPC stabileste un plan care cere statelor membre sa emita premise de operare pentru anumite instalatii din activitatile industriale din Anexa 1.

Directiva se aplica instalatiilor noi sau substantial inlocuite cu incepere din octombrie 1999 si nu mai tarziu de octombrie 2007 pentru instalatiile existente.

Toate instalatiile cuprinse de anexa 1 a Directivei necesita obtinerea unei autorizatii (permis) de la autoritatile tarilor din U.E. Aceste premise trebuie sa cuprinda conditiile referitoare la cele mai bune tehnici disponibile, pentru a atinge un inalt nivel de protectie a mediului.

Biroul European IPPC organizeaza un schimb de informatii si emite documente de referinta, iar statelor membre li se cere sa ia in considerare pentru determinare cele mai bune tehnici generale disponibile sau pentru cazuri specifice. Biroul isi are sediul in Sevilla si isi indeplineste indatoririle prin Grupuri Tehnice de Lucru formate din experti ai Statelor Membre ai U.E, tarilor EFTA, tarilor de acces si a corporatiilor industriale si de mediu NGO. Acesti experti furnizeaza informatii si apoi revizuiesc documentele emise de catre Birou.

De altfel, Directiva are in vedere constituirea unui Registru European de Emisii Poluante. Guvernelor Nationale ale tuturor Statelor Membre ale C.E li se cere sa mentina inventarii de informatii de la sursele industriale specifice si sa raporteze despre facilitatile individuale C.E. Informatiile furnizate vor fi accesibile intr-un registru public cu scopul de a da informatii despre mediu in activitatile industriale.

<http://europa.eu.int/comm/environment/ippc/index.htm>

<http://europa.eu.int/scadplus/leg/en/lvb/128045.htm>

<http://europa.eu.int/comm/environment/ippc/eper/index.htm>

<http://eippcb.jrc.es/>

7.2.13 Schimbarea climatului

Temperatura medie a suprafetei Pamantului a fost in jurul a 0.6 degrees C in secolul 20 si a fost evidentiat faptul ca incalzirea globala in ultimii 50 de ani este datorata activitatilor umane cum ar fi arderea combustibililor si defrisarea ce cauzeaza emisii de dioxid de carbon si alte gaze. Pentru a reduce semnificativ poluarea atmosferica care este cauza principala a incalzirii globului, masurile

nationale si internationale vor fi combinate pentru reducerea emisiilor gazelor responsabile.

Ca urmare au fost adoptate Protocolul Kyoto (1997) si Conventia Statelor Membre cu privire la schimbarea climei (1992). Partile membre au propus reducerea emisiilor de gaze cu cel putin 5% din nivelele anului 1990 pentru perioada 2008-2012. La Conferinta Marrakech(COP7,29 oct-9 nov 2001),Partile au semnat un acord ce cuprinde procedurile de implementare a Protocolului Kyoto in text legal. In aprilie 2002, U.E a ratificat Protocolul Kyoto.

Pentru indeplinirea scopului,Comunitatea a aprobat un program de schimbare a climatului si o comunicare asupra implementarii acestora. Programul combate schimbarea climatului prin mijloace si masuri ce se intersecteaza in domeniul energetic,industrial si al transporturilor. Comisia a publicat de asemenea o carte verde despre emisiile de gaze. In martie 2000 Comisia a lansat Programul European de Schimbare a Climatului pentru a pregati strategii si masuri si o schema de schimb a emisiilor pentru a asigura faptul ca U.E atinge un procent de 8%in scaderea emisiilor pe perioada 2008-2012 pentru care a semnat Protocolul Kyoto.

http://europa.eu.int/comm/environment/climat/home_en.htm

<http://europa.eu.int/scadplus/leg/en/lvb/128044.htm>

7.3 Scheme sustinute prin contributii

7.3.1 Generalitati

Dupa cum s-a aratat mai sus, o recunoastere formala a rolului operatorilor economici este prezentata in programul Spre Sustinere realizat de Comisie. Intr-adevar,acesta subliniaza natura dinamica a rolului organizatiilor si responsabilitatile acestora,ambele pentru a reintari economia si a proteja mediul.

Mai mult, avand in vedere ca in anii recenti consumatorii din lumea intreaga au fost afectati acelasi program s-a utilizat pentru largirea granitelor instrumentelor in domeniul protectiei mediului si pentru utilizarea mecanismelor de piata.

De fapt, prin obiceiuri si ajutati de guverne,consumatorii de pretutindeni cer companiilor sprijinul in activitatile ce tin de mediul inconjurator. Ca cetateni si consumatori,oamenii asteapta din partea companiilor de la care cumpara sa-si indeplineasca propriile atributii referitoare la curatarea mediului pe cai de publicitate si prin relatii publice. Aceasta atitudine la fel ca necesitatea de a reduce poluarea mediului a fortat comunitatea sa se axeze pe noi scheme, scheme particulare sustinute prin contributii capabile sa distinga produsele sau companiile de pe piata.

7.3.2 Managementul ecologic si schema de revizie

7.3.2.1 Introducere

În iunie 1993 a fost aprobată Reglementarea Consiliului nr.1836/93 ce creează eco-managementul și schema de revizie ce permite participarea voluntară a companiilor în sectorul industrial după cum s-a văzut în secțiunile C și D a clasificării NACE (Rev.1). Mai mult, companiilor din sectoarele specifice cum ar fi cel al producerii de energie, gaz și activităților cu referire la managementul deșeurilor li s-a permis participarea la EMAS ca urmare a importanței impactului asupra mediului.

Cum instrumentul legal ales de autoritățile Europene în a promova EMAS a fost o Reglementare, a fost acceptată în totalitate cu directă aplicare în toate statele membre fără necesitatea de a dezvolta o legislație la nivel național. Membrii U.E au întocmit schema urmărind regulile obișnuite, procedurile și cererile esențiale elaborate de EMAS pentru Uniunea Europeană. Deși Reglementarea în sine conține măsuri ce pot fi aplicate adecvat la nivel național, acestea sunt lăsate în autonomia Statelor Membre.

EMAS a fost revizuit de Comisie în lumina experienței castigate, iar în martie 2002 a fost aprobată o nouă versiune: Reglementarea (CE) n.761/2001.

Experiența acumulată din implementarea reglementării a deschis multe oportunități de îmbunătățire precum și avantajul de a impune aplicabilitatea EMAS și a altor sectoare. Reglementarea (CE) no 761/2001 din 19 martie 2001, permite participarea EMAS la toate tipurile de organizații. Prin asigurarea aplicabilității U.E a făcut disponibilă tuturor organizațiilor cu impact asupra mediului o unealtă pentru a ghida aceste impacte și pentru a îmbunătăți totalitatea lor performanță.

După cum s-a arătat în articolul 15 al Reglementării al C.E no.761/2001 EMAS va fi revizuită în timp de cinci ani după ce a intrat în vigoare și dacă e necesar vor fi adoptate amendamentele caracteristice. Acest ciclu de revizie reflectă principiul îmbunătățirii continue a EMAS și ar trebui să asigure efectivitatea și conformitatea unei baze pe termen lung.

7.3.2.2 Obiective

În conformitate cu articolul no.1 al Reglementării EMAS, obiectivele adoptării unui eco-management și a unei scheme de revizie în Europa trebuie să susțină îmbunătățiri continue în performanța corespunzătoare mediului și să furnizeze informații relevante publicului și altor părți interesate.

Aceste obiective trebuie îndeplinite prin:

a) stabilirea și implementarea sistemelor de management ale mediului de către organizație;

b) evaluarea obiectivă, periodică și sistematică a performanței unor astfel de sisteme;

c) furnizarea de informații despre performanța realizată și a unui dialog deschis cu publicul și a altor părți interesate;

d) implicarea activa a angajatilor in organizatie si pregatirea lor caracteristica initiala si avansata.

Este esential sa subliniem faptul ca EMAS se bazeaza pe participarea voluntara a organizatiilor de altfel neexistand vreo prevedere legala europeana care sa impuna implementarea obligatorie a unui sistem de management al mediului conform cu EMAS. Prin urmare, insasi Reglementarea accentueaza importanta de a incuraja organizatiile sa participe la EMAS si sa determine castigul valorii in termen de control regulat, cu preturi de cost reduse si cu o imagine publica prin mecanismele specifice dezvoltate la nivel national de catre Statele Membre.

7.3.2.3 Partile implicate in implementarea EMAS si rolul fiecareia.

Pentru a garanta implementarea eficienta a EMAS si a-i asigura credibilitatea, Reglementarea defineste roluri specifice si responsabilitati pentru fiecare parte implicata in plan:

- organizatiile;
- auditorii;
- expertul de mediu acreditat;
- corporatiile de acreditare;
- forumul corporatiilor de acreditare;
- corporatiile competente;
- comitetul „Art.14”;
- corporatiile competente responsabile cu aplicarea cerintelor legale de mediu in fiecare stat membru;
- Comisia Europeana.

Organizatiile

Reglementarea defineste o organizatie ca fiind o companie, corporatie, firma, intreprindere, autoritate sau institutie, parte a unui combinat care indiferent daca e incorporata sau nu, daca e publica sau privata are propriile sale functii si administratii (vezi art.2, lit.n).

Cu noua Reglementare, participarea la EMAS este deschisa oricarui fel de organizatie (sector industrial, agricol). Odata ce o organizatie a decis sa participe la EMAS, functiile sale principale sunt:

- sa realizeze o revizuire a activitatilor de mediu, produselor si serviciilor in conformitate cu Reglementarea EMAS;
- Sa implementeze un sistem de management al mediului conform cu Reglementarea EMAS;
- sa pregateasca o declaratie de mediu;
- sa realizeze o schema de mediu intern pentru a asigura faptul ca cerintele EMAS sunt indeplinite fara a prejudicia cerintele de mediu, definite de statele membre;

- sa fie obiectul unei revizii externe si sa aiba declaratia de mediu validata de expertul de mediu acreditat;
- sa expedieze declaratia valida de mediu corporatiei competente a statului membru in care se gaseste organizatia;
- sa dea publicitatii declaratia de mediu.
Daca o organizatie indeplineste toate cerintele EMAS ,poate realiza inregistrarea care reprezinta o recunoastere formala si impartiala a conformitatii organizatiei cu regulamentul EMAS.

Revizorul Revizorul este individual sau consta intr-o echipa apartinand personalului organizatiei sau fiind din afara ei si care actioneaza in numele acesteia, indeplinind revizia sistemului managerial de mediu al organizatiei.

Revizorul trebuie:

- instiintat,individual sau colectiv,despre competentele din Anexa II,punctul 2.4 al Reglementarii;
- sa fie independent de activitati pentru a avea o analiza obiectiva.

Revizorul de mediu

Transparenta si credibilitatea organizatiilor care implementeaza sistemele de management sporesc atunci cand sistemul lor managerial este examinat pentru a se releva daca indeplinesc cerintele reglementarii si cand declaratia de mediu si actualizarile sale sunt validate de catre o parte independenta.

De aceea, o parte externa numita expert de mediu trebuie sa aiba functia de a verifica urmatoarele:

- a) acordul comun al unei organizatii cu toate cerintele Reglementarii EMAS ;
- b)credibilitatea si corectitudinea informatiei furnizate de o organizatie intr-o declaratie de mediu si in oricare informatie de validat.

Una dintre principalele responsabilitati ale revizorului este de a verifica validitatea tehnica a revizuirii initiale de mediu, revizia sau alte proceduri indeplinite fiind de organizatie.

In timpul primei verificari,revizorul trebuie sa verifice faptul ca urmatoarele cerinte sunt indeplinite de organizatie:

- a) un sistem de management al mediului complet operational,conform cu Anexa 1 (care corespunde sectiunii no.4 a standardului international ISO 14001:1996);
- b) un program de revizie complet planificat ce deja a inceput in concordanta cu Anexa II,astfel incat cel putin zonele cu cel mai semnificativ impact asupra mediului sa fie acoperite;
- c) indeplinirea unei revizii manageriale;
- d) Pregatirea unei declaratii de mediu in concordanta cu Anexa III, punctul 3.2 al Reglementarii.

Mai departe, revizorul de mediu trebuie sa ca o organizatie are proceduri de control a acelor aspecte ce tin de subiectul operatiunilor, relevante pentru Comunitate sau pentru legile nationale si ca aceste proceduri corespund.

Revizia trebuie sa evidentieze conformitatea procedurilor cu legile in vigoare. Pentru aceasta revizorul nu poate valida declaratia de mediu daca in timpul procesului de verificare sunt observate neconcordante legale.

Revizor acreditat poate fi orice persoana sau organizatie independenta de organizatia ce este verificata, care a obtinut acreditarea in concordanta cu procedurile si conditiile prevazute de Reglementarea EMAS. De fapt, a fost desemnat un sistem de acreditare neutru pentru a asigura credibilitatea totala a EMAS prin procedurile de acreditare si prin supravegherea activitatilor revizorilor.

Revizorii de mediu acreditati intr-un stat membru au permisiunea de a verifica activitati in oricare alte state membre in concordanta cu cererile specificate in Anexa V. Inceperea activitatii de verificare va fi observata de statul membru in care actiunea are loc, iar activitatea va fi subiectul supravegherii de catre ultimul sistem de acreditare.

Corporatii si sisteme de acreditare

Dupa cum s-a vazut mai sus, reglementarea necesita un sistem de acreditare pentru a garanta transparenta si credibilitatea EMAS. Pentru aceasta, la nivel national, fiecare stat membru are responsabilitatea de a desemna o corporatie de acreditare, fie prin utilizarea institutiilor de acreditare fie prin crearea alteia cu acelasi statut. O a treia optiune este oferita de regulamentul Statelor Membre: pot utiliza corporatiile competente – o alta parte implicata citata inainte de regulament – si de altfel ,sa integreze functiile acestor doua corporatii.In fiecare caz, independenta corporatiilor de acreditare si neutralitatea in finalizarea planurilor trebuie asigurata de statele membre.

Acreditarea revizorilor si supravegherea activitatilor lor in fiecare stat membru, trebuie sa fie in concordanta cu cerintele stipulate de Reglementare in Anexa V, acestea, pentru a garanta omogena aplicare a EMAS in U.E. Acest aspect este relevant daca se considera ca un revizor acreditat intr-o tara poate indeplini aceste activitati in oricare alt stat membru.

Principalele indatoriri ale corporatiilor de acreditare sunt urmatoarele:

- de a stabili, revizui si actualiza o lista a revizorilor si scopul acreditarilor in statul respectiv;
- de a comunica lunar, direct sau prin autoritatile nationale orice schimbari in lista comisiei si a corporatiei competente;
- de a adopta regulat, la interval de 24 de luni, toate actiunile necesare pentru a asigura ca revizorii acreditati continua sa indeplineasca cerintele de acreditare si sa controleze calitatea activitatilor.
- In toate statele membre , scopul acreditarii revizorilor este definit in baza clasificarii activitatilor economice (coduri NACE) stabilite de reglementarea (CEE) no.3037/90 si este limitata prin competenta

revizorului de mediu. Aceasta inseamna ca revizorul poate opera doar in sectoarele in care a fost acreditat.

Toate corporatiile de acreditare sunt reunite intr-un forum.

Forumul Corporatiilor de Acreditare

Forumul este constituit din toate corporatiile acreditate ce au ca obiectiv furnizarea catre Comisia Europeana de elemente si mijloace care permit comisiei insasi colaborarea cu statele membre. Forumul se intruneste anual si o reprezentanta a Comisiei este prezenta la fiecare dezbateri.

Forumul:

- dezvolta metode noi de acreditare, competenta si supraveghere a revizorilor;
- dezvolta proceduri pentru un proces de revizie corect si asigura faptul ca sistemele de acreditare ale Statelor Membre indeplinesc cerintele Reglementarii si o dezvoltare armonizata a functionarii corporatiilor de acreditare si a procesului de verificare intoate Statele Membre;
- transmite un raport al activitatilor revazute de comisie;

Corporatiile competente

Corporatiile competente sunt organizatiile desemnate la nivel local, regional sau national de fiecare stat membru sa indeplineasca urmatoarele activitati:

- stabilirea si mentinerea unei liste cu organizatii inregistrate in Statul Membru;
- actualizarea lunara a listei organizatiilor inregistrate;
- comunicarea schimbarilor din aceasta lista catre Comisie in fiecare luna (direct sau prin autoritatile nationale desemnate de Statul Membru corespondent);
- cel putin o intalnire anuala in scopul garantarii concordantei cu cerintele EMAS a procedurilor de inregistrare precum si a concordantei cu criteriile de aplicat in cazurile suspendarii sau refuzarii unei inregistrari;
- transmiterea unui raport al activitatilor revizuite catre Comisie;
- definirea unei proceduri al unui proces de revizie in scopul dezvoltarii unei intelegeri comune a modului practic de abordare a inregistrarii;
- solicitarea autoritatii competente privind deplina conformitate cu organizatiile de inregistrat, tinand cont de legislatie;
- inregistrarea organizatiei si a numarului de inregistrare ;
- informarea conducerii manageriale despre inregistrarea organizatiei;
- anuntarea partilor interesate, cand inregistrarea unei organizatii este refuzata, suspendata sau radiata pentru a avea elementele necesare de a lua o decizie;
- informarea conducerii organizatiei despre motivele masurilor luate in cazul unei inregistrari refuzate, suspendate sau radiate.

Corporatiile competente necesita proceduri pentru:

- observatiile partilor interesate privind organizatiile interesate ;
- refuzul inregistrarii, radierii sau suspendarii organizatilor.

Comitetul Articolului 14

Este un comitet creat in scopul asistentei Comisiei Europene si care opereaza in baza procedurilor si regulilor aprobate de comitet.

Autoritatea legislativa competenta

Reglementarea scoate in evidenta corporatiile existente in Statele Membre care au responsabilitatea controlului indeplinirii cerintelor legale la nivel national si un rol important in EMAS. Ele sunt responsabile cu informarea corporatiilor competente in legatura cu conformitatea sau neconformitatea organizatiilor aplicante cu prevederile legale.

Statele Membre

Principalele indatoriri sunt:

- desemnarea sau crearea corporatiilor de acreditare in 12 luni de la data intrarii in vigoare a regulamentului;
- informarea comisiei despre masurile adoptate in legatura cu sistemul de acreditare si despre orice schimbari relevante in legatura cu structura sa sau procedurile sale;
- desemnarea unei corporatii competente in timp de trei luni de la data intrarii in vigoare a Reglementarii;
- adoptarea masurilor caracteristice legale si administrative in cazul neconformitatii cu prevederile reglementarii EMAS si de a comunica astfel de masuri Comisiei;
- de a asigura independenta si neutralitatea corporatiei competente;
- de a asigura faptul ca aceasta corporatie indeplineste reglementarile EMAS;
- de a asigura corpotaria de legatura interdependenta in cazuri de refuz sau suspendare a inregistrarii;
- de a lua masuri necesare pentru a asigura faptul ca organizatiile sunt informate de continutul reglementarii si faptul ca publicul este informat despre principalele componente si obiective EMAS;
- de a asigura credibilitatea EMAS in cooperare cu asociatile industriale organizatiile de consum, organizatiile de mediu, unitati comerciale si institutii locale, printre altele in particular prin utilizarea publicatiilor profesionale a ziarelor locale, a campaniilor de promovare sau prin alte mijloace de promovare functionale caracteristice;
- de a informa comisia despre masurile luate pentru a promova EMAS la nivel national.

Comisia Europeana

Comisia europeana este implicata in urmatoarele activitati:

- sustine colaborarea statelor membre pentru a asigura aplicarea omogena a criteriilor conditiilor si procedurilor stipulate de EMAS;
- participa prin intermediul unei reprezentante la forumul corporatiilor de acreditare;
- participa prin intermediul unei reprezentante la intalnirile Corporatiilor competente;
- transmite si publica rapoarte facute conform Comitetului Articolului 14;
- sustine EMAS la nivelul comunitatii;
- examineaza in consultatie cu membrii comitetului referitor la Articolul 14 posibilitatea raspandirii celor mai bine practici prin mijloace si moduri caracteristice;
- mentine un registru Europeana al revizorilor de mediu si al organizatiilor EMAS inregistrate, facandu-le publice.

7.3.2.4 Avantajele implementarii EMAS

Multe companii Europene au inceput sa-si imbunatateasca performantele in ceea ce priveste mediul ca raspuns la mandatele guvernamentale datorita adoptarii directivelor UE si urmand o cerere de piata dinainte stabilita.

Chiar daca o organizatie poate obtine anumite avantaje in limita imaginii publice rezultatele obtinute au demonstrat ca poluarea este adesea un semn de management defectuos si ascunde ineficientele, conditiile operationale inadecvate, consumurile nefolositoare si un nivel scazut a satisfactiei personale.

Adoptarea unui standard EMAS trebuie vazuta ca o mai buna organizare, un mai bun management in obtinerea unor produse de calitate.

Prin dezvoltarea sinergiilor o organizatie poate obtine multe avantaje prin participarea la EMAS in urmatoarele conditii:

- reducerea consumului resurselor(energie si resurse naturale) prin evitarea sau reducerea ineficientelor, situatiilor anormale etc.;
- o mai buna optimizare si armonizare interna si eficienta a proceselor si resurselor;
- avansarea si motivarea profesionala datorita dezvoltarii competentelor si a activitatilor continue constiente;
- reducerea riscurilor datorate unui management potrivit in cazuri si situatii de urgenta;
- avantaje competitive in termeni ce privesc imaginea si oportunitatile de acces a noilor pietee prin promovarea produselor si serviciilor alternative;
- o mai buna cunoastere a legislatiei de mediu datorite instrumentelor furnizate de EMS prin revizii interne si externe;
- un control mai puternic al proceselor pentru asigurarea competentei conform cu autorizatiile de mediu;

- reducerea costurilor situatiilor de urgenta sau anormale datorita unui mod de abordare preventiv;
- prevenirea si managementul conflictelor partilor interesate(asociatii de mediu);
- reducerea costurilor de asigurare;
- consolidarea unei bune relatii cu autoritatile publice;
- avantaje stipulate la nivel national de catre autoritatile publice(credite, obtinerea de licente/permise);
- valorificarea inovatiilor tehnologice;
- valorificarea investitiilor ce privesc obiectivele si strategiile de mediu;
- cresterea vanzarilor prin atragerea de investitori;
- raspunsul la cererile specifice ale clientilor;
- consolidarea unei organizatii de conducere.

Din punctul de vedere al mediului beneficiile sunt pentru intreaga comunitate si pot fi rezumate in termeni ca:

- cererea redusa de resurse naturale;
- consumul redus de substante daunatoare;
- impactul redus asupra resurselor de apa, solului si a aerului datorita unei capacitati de control puternice(tehnologii de mediu, tehnologii inovative);
- producerea scazuta de deseuri datorate optimizarii proceselor, ambalarii corespunzatoare;
- un mod de viata mai bun.

7.3.3 Clasificarea Ecologica

7.3.3.5 Introducere

Cum strategia de mediu axata pe principiul „cine polueaza plateste” nu a fost in masura sa atinga rezultatele asteptate, Comunitatea Europeana a fost fortata sa mareasca aria de interventie si sa dezvolte strategii de prevenire a poluarii la inceputul ciclului. Ca rezultat in 5 mai 1990 Consiliul European a invitat Comisia sa pregateasca o eticheta valabila in interiorul Comunitatii Europene.

Mai mult, multe companii au inceput sa creasca „continutul verde” cu apel la consumatori eliminand ingredientele toxice si ambalarea necorespunzatoare, facandu-le eficiente din punct de vedere energetic, reciclabil si returnabil. Companiile au inteles ca produsele corespunzatoare vor avea un viitor stralucit, cererea fiind mare si a fost preconizata o oportunitate a pietei . Vanzarea produselor catre consumatori va asigura circulatia produselor doar facuta in mod judicios, altfel intreaga piata avand de suferit efectele unui sistem necorespunzator iar consumatorii si-ar pierde increderea in produsele ecologice.

Un raspuns clar la aceste necesitati a fost dat prin Reglementarea no.880/92 din 23 martie: Planul reprezentativ al marcii comunitatii.Este important de subliniat ca multe initiative au fost dezvoltate pentru a crea marci la

nivel national si a fost adoptata o va sta selectie de marci de mediu in timpul aprobarii Reglementarii.

Marca Ecologica Europeana este un plan de voluntariat:

- favorizeaza consumatorii europeni, cumparatorii publici privati

<http://europa.eu.int/comm/environment/ecolabel/consumers/consumers.htm>

- sa identifice produsele ecologice aprobate oficial in U.E;
- permite producatorilor sa arate si sa comunice clientilor faptul ca produsele lor au un impact scazut asupra mediului comparativ cu alte produse din aceeasi categorie.

Reglementarea adaugata a marcii ecologice este ca produsele premiate sa ofere consumatorului garantia ca au fost erificate de corporatii independente in vederea respectarii criteriilor de performanta ecologica. Deci consumatorul va recunoaste ca in spatele „florii” va gasi un produs sau serviciu ce intruneste criteriile ecologice stabilite in concordanta cu indrumarile tehnice si stiintifice prin participarea de anvergura a corporatiilor independente si neutre.

Aceasta tendinta a fost confirmata de-a lungul ultimilor 10 ani, marca ecologica a devenit simbolul european pentru produse, prevazand indrumari simple pentru consumatori chiar daca se poate face mult mai mult pentru a se promova la nivel de producator si consumator.

La fel ca EMAS, planul marcii ecologice este un proces in continua dezvoltare iar indrumarile si procedurile existente sunt actualizate si revizuite constant; s-au dezvoltat noi proceduri si indrumari precum se prevedea. Ca o iesire din acest proces, versiunea curenta a planului marcii ecologice a comunitatii se axeaza pe reglementarea (CE) no.1980/2000 din 19 iulie 2000.

Ca rezultat al noii reglementari, planul marcii ecologice U.E a fost extins catre servicii. Aceasta va deschide o zona majora, noua, a oportunitatii in contextul larg al consumului garantat. Primul rezultat al acestei extinderi a fost definirea criteriilor pentru serviciul de acomodare in turism, cae a fost publicat si este valid din 1 mai 2003 pana in 30 aprilie 2007. Aceasta a fost o provocare interesanta avand in vedere inalta complexitate a zonei de turism.

http://europa.eu.int/comm/environment/ecolabel/produces/pg_tourism.htm

Dupa cum a fost aratat, planul marcii ecologice este parte a unei strategii limitat ce tinde sa promoveze productia si consumul garantat. Acest scop poate fi realizat in contextul unui cadru pentru o strategie orientata de productie, dupa cum a fost indicat in programul de actiune de mediu „Mediul 2010: Viitorul nostru, alegerea noastra !”.

Fluxul de informatii si comunicare ce tine de marca ecologica este una din caracteristicile cheie a planului de piata. Raspandirea larga a informatiei despre

efectele unui produs asupra mediului in timpul garantiei este esential pentru sprijinul consumului esential.

Marca ecologica ofera producatorilor, vanzatorilor si furnizorilor o dimensiune europeana. Produsele premiate pot fi comercializate intoate cele 15 State Membre si in acele regiuni care au semnat acordul EEA: Norvegia, Islanda si Liechtenstein.

7.3.3.5 Obiective si principii.

Fiind un instrument axat de piata, functia primara a marcii ecologice este de a stimula cererea si oferta produselor cu un impact redus asupra mediului. Conform su aprovizionarea, planul are ca obiectiv incurajarea afacerilor de piata cu produse ecologice pentru a asigura utilizarea eficienta a resurselor si inaltul nivel de protectie a mediului. Pe de alta parte, in legatura cu cererea , „floarea” ofera consumatorilor europeni mijloacele de informare privind asigurare autenticitatii ecologice europene.

La fel ca EMAS, marca ecologica este arbitrara, nu stabileste standarde ecologice care sa fie indeplinite de toti producatorii. Nu exista nici o prevedere legala europeana care sa impuna adoptarea obligatorie a marcii ecologice; depinde de producator, vanzator sau furnizor daca sa se aplice sau nu criteriile publicate in Monitorul Oficial.

Marca ecologica reprezinta un plan selectiv, produsele din categoria „florii” fiind unicele ce au cel mai scazut impact asupra mediului.

Natura selectiva si arbitrara a planului nu ridica bariere in comert. Producatorii straini si ai C.E pot aplica marca ecologica daca indeplinesc criteriile si vor sa circule pe piata produsele in U.E/EEA. Daca nu, pot sa-si vanda produsele in interiorul U.E/EEA fara sigla.

Marca ecologica se bazeaza pe o abordare multicriteriala. Aceasta inseamna ca se analizeaza si se ia in considerare impactul produsului sau serviciului asupra mediului pe durata garantiei sale incepand din etapa de preproductie, continuand cu productia, distributia si depozitarea acestuia.

7.3.3.5 Partile implicate in implementarea marcii ecologice si rolul lor

Comisia Europeana

Are un rol important in planul marcii ecologice:

- stabileste consiliul Uniunii Europene al marcii ecologice;
- defineste regulile si procedurile consiliului;
- incepe procedurile de stabilire a criteriilor din propria sa initiativa sau la cererea consiliului;
- da autorizatii consiliului de a dezvolta si revizui preiodic criteriile marcii ecologice si de a vedeaq verificarea si evaluarea erintelor;
- stabileste un termen final pebtu indeplinirea activitatilor consiliului;
- determina in baza criteriilor schita pregatite de consiliu, daca consiliulm insusi si-a indeplinit mandatul sau nu;

- publica criteriile ecologice si actualizarile referitoare in Monitorul Oficial al C.E;
- promoveaza marca ecologica in cooperare cu membrii consiliului, prin campanii de actiune si informare pentru consumatori, producatori, comercianti si alte parti interesate;
- asigura coordonarea dintre marca ecologica si alte marci de nivel national.

Mai mult, comisia trebuie sa consulte inainte de 24 septembrie 2005 asociatiile nationale de consumatori reprezentate in comitetul consumatorului pentru a evalua cum criteriile marcii ecologice si informatiile aditionale indeplinesc necesitatile acestora. In lumina acestei consultatii, comisia trebuie sa introduca modificari caracteristice in legatura cu informatia inclusa in marca ecologica.

Consiliul Uniunii Europene al Marcii Economice (EUEB)

Este compus din corporatii competente ale fiecarui stat membru si din forumul de consultare. Are responsabilitatea de:

- dezvoltare si planificare a criteriilor marcii economice in concordanta cu grupul producator de a verifica si evalua cerintele stipulate in Articolul 4 al Reglementarii;
- revizuirea criteriilor marcii ecologice;
- definirea si revizuirea cerintelor de evaluare si verificare;
- informarea comisiei despre planul de criterii;
- promovarea marcii ecologice in cooperare cu Statele Membre si comisia, prin actiuni constiente si campanii de informare pentru consumatori, producatori, vanzatori, furnizori si alte parti interesate.

Dezvoltarea criteriilor marcii ecologice precum si a evaluarii si verificarii cerintelor este indeplinita de EUEB prin aplicarea urmatoarelor principii:

- Stabilirea de catre partile implicate a unui grup ad-hoc de lucru care sa se ocupe de furnizori industriali, SMEs, breslele si organizatiile financiare, uniunile comerciale, vanzatori, furnizori, importatori, grupuri pentru protectia mediului, organizati de consum si corporatii competente. Partile interesate mai sus mentionate sunt implicate in identificarea si selectarea aspectelor cheie de mediu ale unor produse sau servicii in timpul urmatoarelor faze: fezabilitatea si studiul de piata, consieratii de garantie, analize de imbunatatire, propuneri ale criteriilor. Un act ce cuprinde principalele constatari ale fiecarei faze este emis si distribuit in timp optim participantilor inainte de reuniunea grupului ad-hoc de lucru. Prin transparenta si consultare deschisa se emite si se publica un raport final. Documentele interimare ale diferitelor etape de lucru sunt accesibile celor interesati iar comentariile asupra lor sunt luate in considerare. Consultarea deschisa a raportului final implica o perioada de cel putin 60 de zile pentru a primi comentarii la planul de criterii. Orice observatie sau

comentariu este luat in considerare. Raportul include un cuprins executiv si anexe cu calcule detaliate. Confidentialitatea EUEB trebuie sa asigure confidentialitatea informatiei furnizata de persoane fizice, organizatii publice, companii private, grupuri de interes, parti interesate sau alte surse.

Statele Membre

Statele Membre trebuie:

- sa promoveze marca ecologica in cooperare cu membrii EUEB prin actiuni constiincioase si campanii de informare pentru consumatori, producatori, comercianti, vanzatori si alte parti interesate;
- sa asigure coordonarea intre marca ecologica si alte marci la nivel national in U.E;
- sa desemneze corporatia competenta pentru marca ecologica (daca sunt desemnate mai multe companii competente de nivel national, criteriile respective si cererile de coordonare trebuie declarate);
- sa asigure ca corporatia competenta mai sus mentionata este operationala si capabila sa indeplineasca scopul prevazut in Reglementare;
- sa asigure ca alcatuirea corporatiei competente este de natura sa garanteze independenta si neutralitatea;
- sa asigure ca regulile de procedura ale corporatiei competente implica efectiv la nivel national toate partile interesate si faptul ca garanteaza un nivel caracteristic de transparenta;
- sa asigure faptul ca corporatiile competente aplica corect prevederile incluse in Reglementare;
- sa ia masurile administrative si legale potrivite in cazul unei corespondente cu prevederile regulamentului si sa le comunice comisiei.

Corporatiile competente

Toate corporatiile competente desemnate de statele membre sunt responsabile de:

- luarea de decizii privind un produs/serviciu cu eticheta;
- verificarea conformitatii produsului cu criteriile;
- verificarea faptului ca aplicatia corespunde cu cerintele de verificare si evaluare;
- consultarea altor corporatii competente pentru aplicare;
- colaborarea pentru implementarea efectiva si consistenta a procedurilor de verificare si evaluare;
- incheierea unui contract pe criteriile marcii ecologice;
- luarea in considerare a autorizatiei marcii;
- revizuirea sau incheierea contractului in ideea unei revizii de criterii aplicabile unui produs dat;

- implementarea interesului activ al partilor la nivel national si asigurarea unui nivel potrivit de transparenta;
- participarea la grupul de lucru ad-hoc pentru dezvoltarea criteriilor marcii ecologice;
- aplicarea corecta a prevederilor regulamentului.

Forumul de consultare

Furnizori industriali, SME, bresle, asociatii de afacere , uniuni comerciale, comercianti, vanzatori, importatori, grupuri de protectie a mediului si organizatii de consum se intrunesc intr-un forum de consultare.

Obiectivul principal al forumului este de a asigura participarea echilibrata tuturor partilor relevante interesate, in vederea unui produs sau serviciu. Regulile procedurilor forumului sunt stabilite de comisie.

Comitetul articolului 17

Este un comitet creat cu scopul de a asista comisia europeana si care opereaza in baza procedurilor si regulilor aprobate de Comitetul European.

Producatori, importatori, furnizori si comercianti

Acestia trebuie sa:

- prezinte o aplicatie daca vor ca produsele lor sa fie premiate cu „floarea”;
- sa indeplineasca toate cerintele si prevederile regulamentului;
- sa prezinte toate prevederile stabilite de catre corporatia competenta din contract;
- sa utilizeze sloganul marcii ecologice conform cu prevederile regulamentului si cu termenii de utilizat al marcii incluse in contract.

7.3.3.5 Categoriile curente si grupuri de productie

Criteriile de mediu sunt dezvoltate intr-o maniera care sa acopere zi de zi bunurile de consum si recent aplicatiile acestora au fost extinse si catre servicii. Hrana, bauturile si medicamentele nu sunt potrivite pentru distinctia cu marca ecologica.

In prezent s-au stabilit criteriile pentru grupuri de produse. Toate categoriile de productie sunt alese cu grija astfel ca produsele care au echivalenta directa a utilizarii sa fie incluse in aceleasi grupuri de productie.

Grupuri si categoriile de produse

1. Lenjerie;
2. Incaltaminte;

3. Parchet , lacuri si vopsele, menaj casnic;
4. Ingrasaminte chimice pentru gradina;
5. Aparatura electrocasnica;
6. Detergenti;
7. Echipament electric;
8. Textile;
9. Hartie;
10. Servicii.

7.3.3.5Avantaje

Avantajele adoptarii unei marci ecologice la nivelul comunitatii pot fi clasificate dupa cum urmeaza:

- contributia la reducerea impactului asupra mediului, al familiilor europene;
- evitarea unor costuri si proceduri inutile;
- avantajul „vizibilitatii” produsului in chestiune;
- garantarea succesului planului ce va oferi un efect de proportii vanzatorilor si producatorilor in a-si promova produsele si a contribui la IPP Europeana;
- fluxul de informatie si reducerea costurilor pentru consumator;
- impunerea producatorilor si a furnizorilor de a reorganiza productia si serviciile in vederea obtinerii unor noi standarde si a unei noi imagini.

8.Glosar

Termeni legali ai U.E

Aproximarea legilor : un mijloc prevazut in Art.95 (ex. Art 100a) al tratatului de la Roma pentru obtinerea armonizarii progresive a legilor nationale a Statelor Membre, conform cu standardele stabilite de legea C.E. Directivele sunt metodele legislative preferate de a obtine apropierea sau armonizarea legilor statelor membre.

Comisia: cel mai important organ executiv si administrativ al U.E, alcatuit din 20 de participanti ale caror portofolii sunt organizate in Directorate Generale. Functiile primare ale comisiei sunt initierea si pregatirea legislatiei, implementarii si supravegherii aplicarii legislatiei acestteia.

Consiliul Uniunii Europene: - cea mai puternica institutie legislativa a Uniunii Europene , alcatuita din reprezentanti de nivel ministerial ai statelor membre.

Curtea de justitie: - inalta curte a Uniunii Europene este numita Curtea Europeana de Justitie; este alcatuita din 15 judecatori si 8 avocati generali acreditati de statele membre pe stagii de cate 6 ani. Curtea Europeana de Justitie asigura interpretarea corecta si uniforma a legilor Uniunii Europene. Deciziile Curtii sunt finale.

Decizia: - un tip de legislatie al Uniunii Europene activata de Consiliu sau de Comisie, adresat statelor membre, companiilor si persoanelor fizice, cu referire numai la statele membre sau la persoanele carora le este adresata. Ele sunt mai putin comune in ceea ce priveste mediul.

Directiva: - cel mai comun tip de legislatie a Uniunii Europene, indirect aplicabila, dar care poate avea efect direct; legatura intre statele membre in scopul realizarii obiectivelor prin metode si forme diferite; mijloace preferentiale de armonizare a legilor de obicei activate de catre comisie. Contextul Directivelor stabileste principii generale, proceduri si cereri pentru legislatia din diferitele sectoare. Ele au fost adoptate pentru sectoarele privind aerul si deseurile si totodata s-a facut om propunere pentru sectorul apelor. Alte directive „fiice” din fiecare sector trebuie sa fie in conformitate cu cerintele generale ale directivei „mama”.

Consiliul European: - intruniri de sefi de state sau guverne ai statelor membre in legatura cu summiturile Uniunii Europene.

Recomandarea: un act al Uniunii Europene care explica strategia curenta si recomanda actiunile celorlalte state membre.

Regulamentul: - Un act al Consiliului (uneori emis cu asistenta Parlamentului) care are aplicatie directa si generala in statele membre. Comisia poate emite reglementari pe anumite sectoare. Reglementarile au de obicei un scop precis si sunt utilizate unde este important ca in statele membre sa fie aplicate precis aceleasi cerinte.

Regula de motivare: - in absenta unei legi a Uniunii europene (C.E) un stat membru poate rezolva o problema de impunere a regulilor chiar prohibitorii in legatura cu desfacerea produselor, dar trebuie sa satisfaca cerintele de mandatare cu referire la efectivitatea supravegherii fiscale, a protectiei sanatatii publice, a corectitudinii tranzactiilor comerciale si a protectiei consumatorului.

Surse de legi ale Uniunii Europene: - tratatele, reglementarile, directivele, deciziile, acordurile internationale si tratatele internationale intrate in Comisia Europeana (C.E), EURATOM, ECSC, si Uniunea Europeana, principii generale de lege si legile obisnuite, conventiile intre statele membre si Curtea Europeana de justitie.

Termeni Ecologici

Acidificarea: schimbarea intr-un mediu natural al balantei chimice cauzate de cresterea in concentratie a elementelor acide;

Cele mai bune tehnici disponibile: etapa cea mai avansata in dezvoltarea activitatilor si metodelor lor de operare ce indica potentialul practic al unor tehnici particulare de a furniza in principiu baza pentru valorile limita de emisie desemnate pentru prevenire si unde aceasta nu este practicabila, oentru a reduce emisiile si impactul lor asupra mediului.

Biodiversitatea: ansamblul de organisme vii, terestre, marine si alte ecosisteme acvatice sau a altor complexe ecologice din care fac parte.

Clorofluorcarbonul: gaz format din clor, fluor si carbon ale caror molecule nu reactioneaza cu alte substante fiind pentru aceasta utilizati ca spray deoarece nu ataca materialul supus actiunii lor.

Schimbarea de climat: se refera la orice schimbare de climat in timp ori datorita conditiilor naturale variabile ori ca rezultat al activitatii umane. Aceasta utilizare difera de cea din cadrul Conventiei Natiunilor Unite asupra schimbarii climatului ce defineste schimbarea de clima ca fiind atribuita direct sau indirect activitatii umane ce altereaza compozitia atmosferei globale si care este in legatura cu variabilitatea climatului natural, comparabil in anumite perioade.

Conservarea: managementul utilizarii umane a biosferei astfel incat se mentine un potential benefic al generatiilor actuale pentru indeplinirea necesitatilor si aspiratiilor generatiilor viitoare.

Motorina: combustibil utilizat pentru anumite tipuri de motoare Diesel.

Apa potabila: apa pentru consumul uman conform cu directiva apei potabile avem:

- a) orice sursa de apa in starea sa originala sau dupa un tratament pentru a fi bauta, destinata gatitului sau altor scopuri domestice, fara importanta originii sale si a modului in care este furnizata printr-o retea de distributie, intr-un tanc, in sticle sau containere;
- b) orice sursa de apa furnizata in scop alimentar, industrial sau comercial printru produsele sau substantele de consum uman avand calitatea garantata de autoritatile nationale.

Ecosistemul: un complex dinamic de plante, animale si comunitati de microorganisme impreuna cu biotopul cu care functioneaza ca un tot.

EMAS (Managementul Ecologic si Planul de Revizie): in plan al comunitatii ce permite participarea voluntara a companiilor cu activitati industriale, stabilit pentru evaluarea si imbunatatirea performantei activitatilor industriale si de mediu si pentru furnizarea de informatii relevante publicului. Obiectivul planului este de a aduce imbunatatiri continue in activitatile industriale printr-o implementare de sisteme manageriale, programe si strategii de mediu de catre companii in legatura cu asezarile lor. Totodata constituie o evaluare obiectiva, periodica si sistematica a performantei acestor elemente si furnizarea de informatie despre performantele de mediu catre public.

Schimbul de emisii: Protocolul Kyoto permite Partilor listate in Anexa B participarea in scopul indeplinirii obligatiilor ce privesc emisiile. Un astfel de schimb trebuie sa fie suplimentar activitatilor casnice. Conferinta partilor este de a defini reguli si modalitati de schimb.

Catalizatori: tehnologii precum epuratoarele de aer, filtrele de fum si convertorii catalitici folositi la tevile de esapament pentru a reduce emisiile poluante.

Expertiza ecologica: instrument de management ce cuprinde evaluarea sistematica, periodica, documentata si obiectiva despre organizarea unui proiect sau despre un echipament ce functioneaza in scopul de a proteja mediul.

Evaluarea impactului asupra mediului: o tehnica utilizata pentru identificarea efectelor asupra mediului a proiectelor de dezvoltare. Ca rezultat al Directivei 85/337/EEC, acum aceasta este o procedura legislativa de aplicat evaluarii efectelor mediului prin proiectele private realizate la masa de studiu si care depinde de natura evaluarii.

Studiul impactului asupra mediului: supraveghere condusa pentru a verifica conditiile unui loc de realizare a unui proiect, pentru a analiza posibilul impact si masurile compensatorii.

Indicatorul de mediu: parametru sau valoare derivata din parametrii ce descriu starea mediului si impactul sau asupra fiintelor umane, ecosistemelor si materialelor, presiunilor asupra mediului, fortelor conducatoare si raspunsurilor ce caracterizeaza acel sistem.

Responsabilitatea fata de mediu: responsabilitate pentru dezastre naturale si ale mediului inconjurator. Aceasta asigura plata din partea celui ce provoaca dezastrul, remediindu-se zonele afectate.

Riscul de mediu: probabilitatea bolilor si adcesului de a surveni prin expunerea la un potential accident de mediu.

Standardele emisiei: cota maxima legala de emisie permisa unei singure surse mobile sau stationara.

Catalogul European de Reziduri: reprezinta o listare a rezidurilor. Acest catalog a fost publicat in decembrie 1993 prin decizia Comisiei 94/3/EC si include 645 de tipuri de reziduri.

Incalzirea globala: reprezinta temperatura globala de la suprafata Pamantului, rezultata in urma emisiilor de gaze in aer.

Consecintele emisiilor: incalzirea atmosferei din cauza reducerii radiatiilor din concentratia gazelor precum dioxidul de carbon.

Gaze nepoluante: un gaz ce contribuie la efectul ecologic natural. Protocolul Kyoto se refera in special la 6 gaze nepoluante, produse de activitatile umane: dioxidul de carbon, metanul, oxidul de nitrat, hidrofluorcarbonul,

perfluorcarbonul si sulfurahexafluorida. Emisiile acestor gaze se masoara in termeni ai dioxidului de carbon echivalenti in bazapotentialul global de incalzire al gazelor. Un important gaz nepoluant, neacoperit de protocol este aburul.

Habitatul:

- 1) Loc sau tip de asezare ocupat de un organism sau de o populatie;
- 2) Suprafete terestre sau acvatice ce se disting prin caracteristici geografice, biotice sau abiotice fie ele naturale sau semi-naturale.

Reziduu periculos: termen aplicat rezidurilor care in baza reactivitatii lor chimice, toxice, explozive, corozive, radioactive sau a altor caracteristici prezinta pericol pentru mediu si sanatate.

Arderea rezidurilor: proces de ardere a deseurilor solide in conditii controlate pentru a se reduce greutatea si volumul si adesea pentru a produce energie.

Incinerator: focar in care se ard rezidurile.

Reziduu industrial: reziduri solide, lichide si gazoase provenind din activitati industriale.

Apele interioare: toate apele curgatoare sau statatoare de la suprafata pamantului si toate panzele freatice ce tin pana la linia de granita masurata pentru apele teritoriale.

Acapararea terenurilor: inseamna: 1) expansiunea suprafetei de constructie care poate fi masurata direct; 2) extinderea absoluta a terenului de exploatat prin agricultura, impadurire sau alte activitati economice; 3) exploatarea foarte intensiva a terenului utilizat in agricultura si impadurire.

Ciclul de viata: etape consecutive inlantuite a unui sistem de productie de la achizitia materialului de baza sau generarea resurselor naturale pana la produsul final.

Analiza ciclului de viata: mod de abordare sistematic estimand inventariile de mediu (generarea de reziduri, emisi si descarcari), energia si resursele utilizate asociate cu un produs, proces sau operatiune ce trece prin toate etapele.

Rezidul municipal: etape consecutive inlantuite ale unui sistem de productie de la achizitia materialului de baza sau generarea resurselor naturale pana la eliminarea deseului.

Apele reziduale municipale: refulare a apelor reziduale de la uzine, magazii si zone comerciale.

Poluare fonica: sunete vatamatoare sau nedorite din mediu care in locuri specifice pot fi masurate pentru o perioada de timp.

Ozonul: forma triatomica a oxigenului este un constituent gazoz atmosferic. In troposfera este obtinut natural si prin fotochimia reactiilor dintre gaze ce rezulta din activitatile umane (smog). In concentratii mari, ozonul troposferic poate fi periculos pentru un numar mare de organisme vii. Actioneaza ca gaz nepoluant. In stratosfera este creat prin interactiunea radiatiei ultraviolete cu oxigenul molecular. Acesta joaca un rol decisiv in balanta radiatiei. Epuizarea ozonului stratosferic, datorita reactiilor chimice ce pot fi influentate de schimbarea de climat, rezulta intr-un flux de radiatii ultraviolete (UV)B.

Ambalarea deseurilor: deseuri alcatuite din materiale sau componente utilizate pentru a proteja, contine sau transporta un produs de tip reciclabil.

Reciclarea: 1) o metoda de recuperare a resursei implicand colectarea si tratamentul deseurilor pentru utilizarea ca material brut in producerea aceluasi produs sau a unui similar; 2) strategia U.E privind deseurile se imparte in :- reciclarea vazuta ca re folosirea fara schimbare structurala in materiale; - reciclarea propriu zisa a materialului cu schimbari structurale in produs si recuperarea vazuta doar ca o metoda de recuperare a energiei.

Depozit: institutie, organizatie sau grup cu un anumit interes intr-un sistem sau sector particular.

Deseuri: materiale ce nu reprezinta materie prima si pe care generatorul nu le mai foloseste in scopuri de productie, transformare sau de consum. Pot fi generate in timpul extractiei materialelor brute, in transformarea materialului brut in produs intermediar si apoi final, in consumul produsului final si in timpul altor activitati umane.

Depozitarea rezidurilor: colectarea, sortarea, transportul si tratamentul rezidurilor, precum stivuirea acestora sub pamant.

Managementul rezidurilor: colectarea, sortarea, transportul, tratamentul si depozitarea rezidurilor.

Poluarea apei: prezenta in apa a substantelor nocive si vatamatoare obtinute din ape industriale si ploii acide.

Calitatea apei: proprietati fizice, chimice, biologice si organoleptice ale apei.

Specie salbatică: Animale captive sau ce traiesc in salbaticie care nu au fost expuse poluarii in tara de origine.

9 Referinte

Jörg Waldmann, *Protecting the Environment in the European Union*, pdf-download on <http://egora.uni->

muenster.de/ifp/lehrende/waldmann/bindata/Environmental%20Policy%20-%20Complete%20Text.pdf

Commission of the European Communities (1992): *Towards Sustainability: A European Community Programme of Policy and Action in Relation to the Environment and Sustainable Development*, COM (92) 23 Final, Brussels [= The Fifth EAP]

EEA (1999a): *Environment in the European Union at the Turn of the Century*, Copenhagen and Luxembourg

EEA (1999b): *Information for Improving Europe's Environment*, Copenhagen (<http://org.eea.eu.int/documents/brochure/brochurefull.pdf> [09.01.2001])

Environment Directorate General, *2003 management plan (based on 6th Environment Action Programme)*

European Commission (2000), *The law of sustainable development - General principles*, Luxembourg

European Commission: *Information on the 6th Environmental Action Programme*: <http://europa.eu.int/scadplus/leg/en/lvb/l28027.htm> [17.09.2002]

Strategia Europeana de Mediu pe **Internet (August 2003):**

EU Environment Website:

http://europa.eu.int/comm/environment/index_en.htm

Studii ale UE pe teme de mediu

<http://europa.eu.int/comm/environment/pubs/studies.htm>

http://europa.eu.int/pol/env/index_en.htm

DG Environment

http://www.europa.eu.int/comm/dgs/environment/index_en.htm

Agentia Europeana de Mediu

<http://www.eea.eu.int/>

Biroul European de Mediu

<http://www.eeb.org>

Centrul De Cercetare Si Aderare - Institutul Pentru Sustinerea Mediului

<http://www.ei.jrc.it/>

Green Spider (Reteaua Informationala a Ministerelor)

<http://www.ubavie.gv.at/greenspider/>

Reteaua Uniunii Europene pentru Implementarea Si Intarirea Legilor De Mediu

<http://europa.eu.int/comm/environment/impel/index.htm>

Legislatia mediului

<http://europa.eu.int/scadplus/leg/en/s15000.htm>

Informatii despre EMAS

<http://europa.eu.int/emas>

Informatii despre marca ecologica

<http://europa.eu.int/ecolabel>